

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
เลขที่ 13805
วันที่ 26 ธ.ค. 2561
เวลา 10.32 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๔๒๔๗๔

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๐๓๐/๕๕๑ วันที่ ๒๖/๑๒/๖๑
เวลา ๑๑.๐๗ สังก. พลเอก
สำนักการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๕๕๑ / ๒๕๖๑
วันที่ ๒๖ / ธ.ค. / ๒๕๖๑
เวลา ๑๑.๕๕ น.

สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ วรรคสาม ยกเลิกส่วนที่ ๘ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๖๓ ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง และเพิ่มหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๖๓/๑ ถึงมาตรา ๖๓/๒๔)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยเฉพาะการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงไม่มีรายละเอียดวิธีปฏิบัติและระยะเวลาในการบังคับทางปกครองที่ชัดเจน ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินและมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการแทนได้ ส่งผลให้ไม่สามารถบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและรัฐต้องสูญเสียรายได้ในที่สุด ดังนั้น สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองเพื่อให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๖๓/๑
ถึงมาตรา ๖๓/๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

“หมวด ๒/๑
การบังคับทางปกครอง

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖๓/๑ การบังคับทางปกครองไม่ใช่บังคับกับหน่วยงานของรัฐด้วยกัน
เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๓/๒ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการ
บังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้
ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ หรือผู้มีอำนาจ
พิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือ
เจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่
จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของ
คำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด

มาตรา ๖๓/๓ ถ้าบทกฎหมายใดกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว
หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าการใช้มาตรการบังคับนั้นจะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามหมวดนี้
เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามหมวดนี้แทนก็ได้

มาตรา ๖๓/๔ ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่บุคคลใด หากบุคคลนั้น
ถึงแก่ความตาย ให้ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ ถ้าบุคคลนั้นมีทายาทผู้รับมรดกหรือ
ผู้จัดการมรดก ให้ถือว่าทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกอยู่ภายใต้การบังคับทางปกครองนี้

ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตายก่อนได้รับแจ้งมาตรการ
บังคับทางปกครอง ให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองต่อทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก
แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่นิติบุคคลใด หากนิติบุคคลนั้น
สิ้นสภาพ โอนกิจการ หรือควรรวมกิจการ ให้ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ โดยให้แจ้ง
มาตรการบังคับทางปกครองไปยังผู้ชำระบัญชี หรือนิติบุคคลที่รับโอนกิจการหรือเกิดจากการควรรวม
กิจการ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โดยไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งทางปกครองใหม่แก่บุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวอีก

มาตรา ๖๓/๕ ในกรณีที่บทบัญญัติในหมวดนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้กำหนด
เป็นอย่างอื่น ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองอาจอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับ
ทางปกครองนั้นได้

การอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเดียวกับ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามส่วนที่ ๕ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง มาตรา ๖๓/๖ บทบัญญัติในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับกับการบังคับตามคำสั่ง ทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินหรือให้กระทำหรือละเว้นกระทำที่ศาลได้มีคำพิพากษาให้ชำระเงิน หรือให้กระทำหรือละเว้นกระทำแล้ว

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามส่วนที่ ๒ การบังคับตามคำสั่งทางปกครอง ที่กำหนดให้ชำระเงิน และส่วนที่ ๓ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้น กระทำ เมื่อศาลได้รับฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งไว้แล้ว เว้นแต่จะได้มีการถอนฟ้อง หรือศาลมีคำสั่ง จำหน่ายคดีจากสารบบความเพราะเหตุอื่น

ส่วนที่ ๒

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน

๑. การบังคับโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๖๓/๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้ว ไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้ชำระ ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้ มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ชำระและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงิน ให้ครบถ้วนได้

ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับ ทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป

เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน บังคับทางปกครอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๘ เจ้าพนักงานบังคับทางปกครองต้องดำเนินการยึดหรืออายัด ทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด

คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่มีการอุทธรณ์คำสั่งต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองภายในระยะเวลาอุทธรณ์
- (๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ และไม่มีการฟ้องคดี ต่อศาลภายในระยะเวลาการฟ้องคดี

(๓) ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษายกฟ้อง หรือเพิกถอนคำสั่งบางส่วน และคดีถึงที่สุดแล้ว หากเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองยึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้ว แต่ยังไม่ได้รับ

ชำระเงินครบถ้วน และล่วงพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพิ่มเติมอีกมิได้

การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้แห่งการบังคับ ทางปกครองที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งเพื่อชำระเงิน รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง ให้กระทำได้แม้ล่วงพ้นระยะเวลาดังกล่าว

มาตรา ๖๓/๙ กรณีที่มีการอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองและขอทุเลาการบังคับตามมาตรการดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง หรือผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ อาจสั่งให้มีการทุเลาการบังคับทางปกครองไว้ก่อนก็ได้ โดยอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๖๓/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการบังคับทางปกครอง ให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีอำนาจ

(๑) มีหนังสือสอบถามสถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมที่ดิน กรมการขนส่งทางบก กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินที่มีทะเบียนเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๒) ขอให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระวังการจดทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

สถาบันการเงินใดที่ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ในการดำเนินการตาม (๑) ให้ถือว่าไม่เป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินและกฎหมายอื่น

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือคำขอของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๖๓/๑๑ ในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าจ้อร้องขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือหน่วยงานอื่นดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้ โดยให้หน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจตามมาตรา ๖๓/๑๐ ด้วย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าจ้อร้องไม่มีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการสืบหาทรัพย์สินและหากจำนวนเงินที่ต้องชำระตามมาตรการบังคับทางปกครองนั้นมีมูลค่าตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปหรือตามมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง หน่วยงานของรัฐอาจมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สินแทนได้

ให้เอกชนที่สืบพบทรัพย์สินได้รับค่าตอบแทนไม่เกินร้อยละสองครึ่งจากเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินที่สืบพบได้ ทั้งนี้ จำนวนเงินค่าตอบแทนสูงสุดต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อจำนวนเงินที่ต้องชำระตามคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้นหรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน การกำหนดค่าตอบแทน และวิธีการจ่ายค่าตอบแทนตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๑๒ ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่กฎกระทรวงไม่ได้กำหนดไว้ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่า

(๑) เจ้าหน้าจ้อตามคำพิพากษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงิน

(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๓) อำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดี เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

มาตรา ๖๓/๑๓ การโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด ให้เสนอต่อศาล ดังต่อไปนี้

(๑) ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น

(๒) ศาลปกครอง สำหรับกรณีอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับ (๑)

มาตรา ๖๓/๑๔ กรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในคดีอื่นได้มีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องอื่นใดของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อนำเงินมาชำระตามคำพิพากษา ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิขอเข้าเฉลี่ยได้เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา

๒. การบังคับโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี

มาตรา ๖๓/๑๕ ในกรณีที่มีการบังคับให้ชำระเงินและคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว หากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินประสงค์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับคดี ให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด เพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีโดยระบุจำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองยังมีได้ชำระตามคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ ไม่ว่าหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้บังคับทางปกครองหรือได้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระเงินหรือได้รับชำระเงินไม่ครบถ้วน

เมื่อหน่วยงานของรัฐยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นว่าคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและให้ถือว่าผู้ที่ต้องชำระเงินเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐติดต่อกรมบังคับคดี พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบว่าศาลได้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีแล้ว

เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าศาลจังหวัด ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี หรือศาลแพ่งอื่นในกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือที่ทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองนั้นตั้งอยู่ในเขตศาล มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องด้วยการบังคับคดี และเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี

กรณีคำขอซึ่งอาจยื่นต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาล ไม่ว่าจะ เป็นเพราะภูมิลำเนาของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองก็ดี เพราะที่ตั้งของทรัพย์สินที่ถูกบังคับ

ทางปกครองก็ดี หรือเพราะมีผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหลายคนในมูลหนี้
ที่เกี่ยวข้องกันก็ดี จะยื่นคำขอต่อศาลใดศาลหนึ่งเช่นว่านั้นก็ได้อีก

หน่วยงานของรัฐตามมาตรา นี้ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม
หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น
และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๑๖ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว แต่ผู้ต้อง
ชำระเงินฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง และศาลปกครองได้รับคำฟ้องไว้พิจารณา ผู้ต้องชำระเงินอาจยื่นคำร้อง
ต่อศาลที่มีอำนาจในการออกหมายบังคับคดีตามมาตรา ๖๓/๑๕ เพื่อขอให้สั่งงดการบังคับคดี
ไว้ก่อน หากศาลพิจารณาคำร้องแล้วมีคำสั่งให้งดการบังคับคดี ให้ศาลส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงาน
บังคับคดีทราบ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไข
ตามที่ศาลกำหนด รวมทั้งส่งคำบอกกล่าวงดการบังคับคดีให้หน่วยงานของรัฐและบุคคลภายนอก
ผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐยื่นคำร้องว่าอาจได้รับความเสียหายจากการยื่นคำร้อง
ตามวรรคหนึ่งและมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิง
การบังคับคดี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องชำระเงินวางเงินหรือหาประกันตามที่ศาลเห็นสมควรภายใน
ระยะเวลาที่ศาลจะกำหนด เพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐสำหรับ
ความเสียหายที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุเนื่องมาจากการยื่นคำร้องอันเกิดจากการยื่นคำร้องนั้น
หรือกำหนดวิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองอย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าผู้ต้องชำระเงินไม่ปฏิบัติ
ตามคำสั่งศาล ให้ศาลสั่งให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป

มาตรา ๖๓/๑๗ เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดี ให้นำความในมาตรา ๖๓/๑๐
และมาตรา ๖๓/๑๑ มาใช้บังคับกับการสืบหาทรัพย์สินของผู้ที่อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับ
ทางปกครองด้วย

มาตรา ๖๓/๑๘ เจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งทางปกครองต้องดำเนินการสืบทรัพย์สิน
และเจ้าพนักงานบังคับคดีต้องดำเนินการเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่
คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด และให้นำความในมาตรา ๖๓/๘ วรรคสามและวรรคสี่
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มิให้นำระยะเวลาระหว่างการงดการบังคับคดีตามคำสั่งศาลตาม มาตรา ๖๓/๑๖
วรรคหนึ่ง มานับรวมในระยะเวลาสิบปีตามวรรคหนึ่ง

ส่วนที่ ๓

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ

มาตรา ๖๓/๑๙ ในส่วนนี้

“คำปรับบังคับการ” หมายความว่า คำปรับที่เจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือ
ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ชำระเป็นรายวันไปจนกว่าจะยุติ

การฝ่าฝืนคำสั่งหรือได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว ไม่ว่าจะเป็นคำปรับที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือโดยกฎหมายอื่น

มาตรา ๖๓/๒๐ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละ ยี่สิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัด

(๒) ให้มีการชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกิน ห้าหมื่นบาทต่อวัน

เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการจำนวนเท่าใด สำหรับในกรณีใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้ มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน

มาตรา ๖๓/๒๑ ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๒๐ เจ้าหน้าที่ จะต้องมีความจำเป็นเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลา ที่กำหนดตามสมควรแก่กรณี คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้

คำเตือนนั้นจะต้องระบุ

(๑) มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ให้ชัดเจน แต่จะกำหนดมากกว่า หนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้

(๒) ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือ มอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน หรือจำนวนค่าปรับบังคับการ แล้วแต่กรณี

การกำหนดค่าใช้จ่ายในคำเตือน ไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะเรียกค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ได้กำหนดไว้

มาตรา ๖๓/๒๒ เจ้าหน้าที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ใน คำเตือนตามมาตรา ๖๓/๒๑ การเปลี่ยนแปลงมาตรการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อปรากฏว่ามาตรการ ที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ แต่ต้องกระทำ โดยสมควรแก่เหตุ

ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เจ้าหน้าที่ อาจแจ้งขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้

มาตรา ๖๓/๒๓ ในกรณีไม่มีการชำระค่าปรับบังคับการ ค่าใช้จ่าย หรือเงินเพิ่ม รายวัน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับทางปกครองตามส่วนที่ ๒ ต่อไป

มาตรา ๖๓/๒๔ การฟ้องคดีโต้แย้งการบังคับทางปกครองตามส่วนนี้ ให้เสนอ ต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น”

มาตรา ๖ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว เป็นเวลาเกินหนึ่งปีในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งนั้นดำเนินการ บังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป โดยจะดำเนินการตามมาตรา ๖๓/๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้มิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมบังคับคดีก่อน

มาตรา ๗ บรรดาคดีเกี่ยวกับการโต้แย้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลใดในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณา และมีคำพิพากษาต่อไปจนคดีนั้นถึงที่สุด

มาตรา ๘ ให้กรมบังคับคดี สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างกรมบังคับคดี กรอบอัตรากำลังข้าราชการ และพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙ บรรดากฎหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมี กฎหรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(การบังคับทางปกครอง)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยเฉพาะการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงไม่มีรายละเอียดวิธีปฏิบัติและระยะเวลาในการบังคับทางปกครองที่ชัดเจนซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินและมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการแทนได้ ส่งผลให้ไม่สามารถบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและรัฐต้องสูญเสียรายได้ในที่สุด ดังนั้น สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองเพื่อให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ วรรคสาม ยกเลิกส่วนที่ ๘ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๖๓ ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง และเพิ่มหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๖๓/๑ ถึงมาตรา ๖๓/๒๔) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

๒.๑ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป (มาตรา ๖๓/๑ ถึงมาตรา ๖๓/๖) เป็นบทบัญญัติทั่วไปซึ่งใช้บังคับกับการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน และคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑.๑ ขอบเขตของการบังคับทางปกครอง ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดขอบเขตการบังคับทางปกครองโดยไม่ใช่บังคับกับหน่วยงานของรัฐด้วยกัน (มาตรา ๖๓/๑) และไม่ใช่กับการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินหรือให้กระทำหรือละเว้นกระทำที่ศาลได้มีคำพิพากษาให้ชำระเงินหรือให้กระทำหรือละเว้นกระทำแล้ว นอกจากนี้ กรณีที่ศาลได้รับฟ้องคดีให้ชำระเงินหรือให้กระทำหรือละเว้น

กระทำไว้แล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการบังคับทางปกครองไม่ได้ เว้นแต่จะได้มีการถอนฟ้อง หรือศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความเพราะเหตุอื่น (มาตรา ๖๓/๖)

อนึ่ง โดยที่การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นหลักเกณฑ์กลางที่ได้มีการปรับปรุงใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดให้กรณีที่มีบทกฎหมายใดกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าการใช้มาตรการบังคับนั้นจะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามหมวดนี้ เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามหมวดนี้แทนก็ได้ (มาตรา ๖๓/๓)

๒.๑.๒ ผู้มีอำนาจบังคับทางปกครอง กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง มีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้โดยอาจมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การใช้มาตรการบังคับทางปกครองต้องใช้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด (มาตรา ๖๓/๒)

๒.๑.๓ การใช้มาตรการบังคับทางปกครองกรณีผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองถึงแก่ความตาย ได้กำหนดให้ชัดเจนว่าให้สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ ถ้าบุคคลนั้นมีทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก ให้ถือว่าทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกอยู่ภายใต้การบังคับทางปกครองนั้น ส่วนกรณีที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตายก่อนได้รับแจ้งมาตรการบังคับทางปกครอง ให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองต่อทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก แล้วแต่กรณี (มาตรา ๖๓/๔ วรรคหนึ่ง)

๒.๑.๔ การใช้มาตรการบังคับทางปกครองกรณีนิติบุคคลผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองสิ้นสภาพ โอนกิจการ หรือควบรวมกิจการ ได้กำหนดให้สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ โดยให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองไปยังผู้ชำระบัญชี หรือนิติบุคคลที่รับโอนกิจการ หรือเกิดจากการควบรวมกิจการโดยไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งทางปกครองใหม่แก่บุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวอีก (มาตรา ๖๓/๔ วรรคสอง)

๒.๑.๕ การอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ใช้หลักการเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามส่วนที่ ๕ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๓/๕)

๒.๒ ส่วนที่ ๒ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน (มาตรา ๖๓/๗ ถึงมาตรา ๖๓/๑๘)

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินสามารถดำเนินการได้สองวิธี ดังนี้

๒.๒.๑ การบังคับโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

(๑) ขั้นตอนก่อนการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้ โดยให้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับ

ทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๖๓/๗)

(๒) ระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดท้ายหากเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระหนี้ไม่ครบถ้วนและล่วงพ้นเวลาสิบปีแล้ว จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพิ่มเติมอีกมิได้ แต่การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครอง ที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้กระทำได้แม้ล่วงพ้นระยะเวลาสิบปีดังกล่าว ทั้งนี้ คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดท้ายในกรณีที่ (๑) ไม่มีการอุทธรณ์คำสั่งต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองภายในระยะเวลาอุทธรณ์ (๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ และไม่มีการฟ้องคดีต่อศาลภายในระยะเวลาการฟ้องคดี (๓) ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษายกฟ้อง หรือเพิกถอนคำสั่งบางส่วน และคดีถึงที่สุดแล้ว (มาตรา ๖๓/๘)

(๓) การขอลุเลาการบังคับทางปกครอง การอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองไม่มีผลเป็นการขอลุเลาการบังคับทางปกครอง แต่กรณีที่มีการขอลุเลาการบังคับตามมาตรการดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือผู้มีอำนาจพิจารณาค่าอุทธรณ์ อาจสั่งให้มีการขอลุเลาการบังคับทางปกครองไว้ก่อนก็ได้โดยอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองต้องปฏิบัติตามก็ได้ (มาตรา ๖๓/๙)

(๔) อำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง (มาตรา ๖๓/๑๐) เนื่องจากในการบังคับทางปกครองที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐประสบปัญหาในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการทางปกครอง มีอำนาจดังนี้

- มีหนังสือสอบถามสถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมที่ดิน กรมการขนส่งทางบก กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินที่มีทะเบียนเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ทั้งนี้ สถาบันการเงินใดที่ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ในการดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าไม่เป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินและกฎหมายอื่น

- ขอให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระวังการจดทะเบียนหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

ทั้งนี้ ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือคำขอของเจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(๕) การสืบหาทรัพย์สิน ได้กำหนดกระบวนการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหนี้ อาจร้องขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินเพื่อนำมาบังคับชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลในคดีอาญา จึงเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ หรืออาจขอให้หน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้ นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหนี้ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการสืบหาทรัพย์สินและหากจำนวนเงินที่ต้องชำระตามมาตรการบังคับทางปกครองนั้นมีมูลค่าตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป หรือตามมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง หน่วยงานของรัฐอาจมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สินแทนได้ ซึ่งเอกชนที่สืบพบทรัพย์สินจะได้รับ

ค่าตอบแทนไม่เกินร้อยละสองครึ่งจากเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึด อาัยต์ หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินที่สืบพบได้ โดยจำนวนเงินค่าตอบแทนสูงสุดต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อจำนวนเงินที่ต้องชำระตามคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น หรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนที่สืบหาทรัพย์สินการกำหนดค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายค่าตอบแทนให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๖๓/๑๑)

(๖) กระบวนการขั้นตอนในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ในกรณีที่กฎกระทรวงไม่ได้กำหนดไว้ ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่า

- เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงิน
- ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับ

ทางปกครอง

- อำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

ส่วนขั้นตอนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และมีมาตรฐานเดียวกันในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว (มาตรา ๖๓/๑๒)

(๗) การโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดประสงค์จะโต้แย้งหรือใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้เสนอต่อศาลดังต่อไปนี้ (๑) ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลชำนาญพิเศษอื่นแล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น (๒) ศาลปกครอง สำหรับกรณีอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับ (๑) ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาคดีเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินและการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามคำสั่งดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของศาลเดียวกัน เนื่องจากการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองและมาตรการบังคับทางปกครองในเรื่องเดียวกันอาจมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน (มาตรา ๖๓/๑๓)

(๘) การขอเฉลี่ยทรัพย์สิน กรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาคดีอื่นได้มีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องอื่นใดของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อนำมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิขอเข้าเฉลี่ยได้เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา (มาตรา ๖๓/๑๔)

๒.๒.๒ การบังคับโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อแก้ปัญหากรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงเปิดโอกาสให้หน่วยงานสามารถขอให้กรมบังคับคดีซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการยึด อาัยต์ และขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อนำมาบังคับชำระหนี้ดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) การขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีให้ หน่วยงานของรัฐอาจขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีได้ในกรณีที่คำสั่งทางปกครอง

ให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้วเท่านั้นโดยหน่วยงานจะต้องยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด เพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีโดยระบุจำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองยังมีได้ชำระตามคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ ไม่ว่าหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้บังคับทางปกครองหรือได้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระเงินหรือได้รับชำระเงินไม่ครบถ้วนเมื่อหน่วยงานของรัฐยื่นคำขอแล้ว หากศาลเห็นว่าคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและให้ถือว่าผู้ที่ต้องชำระเงินเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา และให้หน่วยงานของรัฐติดต่อกับกรมบังคับคดีพร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบว่าศาลได้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีแล้ว

ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแทนได้ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และในอนาคตเมื่อกรมบังคับคดีมีความพร้อมในด้านอัตรากำลังแล้วจะมีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐสามารถร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแทนได้

สำหรับศาลที่มีเขตอำนาจในการบังคับคดี ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของศาลแพ่ง ได้แก่ ศาลจังหวัด ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรีหรือศาลแพ่งอื่นในกรุงเทพมหานคร ที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือที่ทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองนั้นตั้งอยู่ในเขตศาลเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับการบังคับคดีและเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีกรณีคำขอซึ่งอาจยื่นต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาล จะยื่นคำขอต่อศาลใดศาลหนึ่งที่มีเขตอำนาจก็ได้ โดยเหตุผลที่กำหนดให้ศาลแพ่งมีเขตอำนาจในเรื่องนี้ เนื่องจากการบังคับคดีเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินมาขายทอดตลาดเป็นกรณีที่ต้องพิจารณาในเรื่องหลักกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ประกอบกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งเป็นเรื่องที่มีรายละเอียดซับซ้อนมาใช้บังคับซึ่งศาลแพ่งมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว อีกทั้งการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีและการแบ่งส่วนงานภายในของกรมบังคับคดีสอดคล้องกับการจัดตั้งศาลแพ่ง นอกจากนี้ การที่ศาลแพ่งตั้งอยู่ในทุกจังหวัดย่อมเป็นผลดีแก่หน่วยงานของรัฐและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีที่จะติดต่อกับศาลได้โดยสะดวก ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้มีได้ชัดต่อระบบศาลคู่แต่อย่างใด เพราะในระบบกฎหมายต่างประเทศ โดยเฉพาะสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสาธารณรัฐฝรั่งเศสซึ่งเป็นต้นแบบสำคัญในการจัดตั้งศาลปกครองสำหรับประเทศไทย เมื่อคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดและเข้าสู่กระบวนการบังคับชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้วกฎหมายของทั้งสองประเทศได้กำหนดให้ศาลแพ่งเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการบังคับชำระเงินตามคำสั่งทางปกครอง (มาตรา ๖๓/๑๕)

(๒) การดำเนินการในกรณีที่ผู้ต้องชำระเงินฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้พิจารณาคดีใหม่ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว แต่ผู้ต้องชำระเงินฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองและศาลปกครองได้รับคำฟ้องไว้พิจารณา การพิจารณาคดีใหม่ของศาลปกครองอาจส่งผลกระทบต่อการบังคับคดีของศาลยุติธรรมได้ กรณีจึงกำหนดให้ผู้ต้องชำระเงินอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจในการออกหมายบังคับคดีเพื่อขอให้สั่งงดการบังคับคดีไว้ก่อน หากศาลพิจารณาคำร้องแล้วมีคำสั่งให้งดการบังคับคดี ให้ส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไข

ตามที่ศาลกำหนด รวมทั้งส่งคำบอกกล่าวงดการบังคับคดีให้หน่วยงานของรัฐและบุคคลภายนอก ผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า อย่างไรก็ตาม หากลหน่วยงานของรัฐยื่นคำร้องว่าอาจได้รับความเสียหายจากการ ยื่นคำร้องของดการบังคับคดีและมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิง การบังคับคดี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องชำระเงินวางเงินหรือหาประกันตามที่ศาลเห็นสมควรภายในระยะเวลา ที่ศาลจะกำหนด เพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐสำหรับความเสียหายที่อาจ ได้รับเนื่องจากเหตุยื่นคำร้องในการบังคับคดีอันเกิดจากการยื่นคำร้องนั้น หรือกำหนดวิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครอง อย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าผู้ต้องชำระเงินไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลสั่งให้ดำเนินการบังคับคดี ต่อไป (มาตรา ๖๓/๑๖)

(๓) การสืบหาทรัพย์สินและขั้นตอนในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน มีรายละเอียดเช่นเดียวกับการดำเนินการในกรณีการบังคับทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ กล่าวคือ หน่วยงานสามารถขอให้สำนักงานอัยการสูงสุด หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเอกชน สืบหาทรัพย์สิน ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ ส่วนขั้นตอนการยึด การอายัด และการขายทอดตลาด ทรัพย์สิน ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๖๓/๑๗)

(๔) ระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งทางปกครอง ต้องดำเนินการสืบทรัพย์สินและเจ้าพนักงานบังคับคดีต้องดำเนินการเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายใน สิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด แต่การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้กระทำได้ แม้ล่วงพ้นระยะเวลาสิบปี และมีให้นำระยะเวลาระหว่างการงดการบังคับคดีตามคำสั่งศาล มานับรวม ในระยะเวลาสิบปีดังกล่าว ทั้งนี้ คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดในกรณีที่ (๑) ไม่มีการอุทธรณ์คำสั่ง ต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองภายในระยะเวลาอุทธรณ์ (๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัย ยกอุทธรณ์ และไม่มีการฟ้องคดีต่อศาลภายในระยะเวลาการฟ้องคดี (๓) ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษายกฟ้อง หรือเพิกถอนคำสั่งบางส่วน และคดีถึงที่สุดแล้ว (มาตรา ๖๓/๑๘)

๒.๓ ส่วนที่ ๓ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ (มาตรา ๖๓/๑๙ ถึงมาตรา ๖๓/๒๔)

๒.๓.๑ กำหนดบทนิยาม คำว่า “คำปรับบังคับการ” ให้หมายความถึง คำปรับ ที่เจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ชำระเป็นรายวันไปจนกว่าจะยุติการฝ่าฝืนคำสั่งหรือได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว ไม่ว่าจะเป็คำปรับที่กำหนด โดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่นซึ่งการใช้คำว่า “คำปรับบังคับการ” แทนคำว่า “คำปรับทางปกครอง” ที่เคยใช้อยู่เดิมนั้น เพื่อเน้นถึงสถานะทางกฎหมายของคำปรับดังกล่าวว่าเป็น “มาตรการบังคับทางปกครอง” ซึ่งแตกต่างจากคำปรับทางปกครองตามกฎหมายเฉพาะที่ลงโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เป็น “โทษปรับทางปกครอง” (มาตรา ๖๓/๑๙)

๒.๓.๒ มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำ หรือละเว้นกระทำ หากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง ที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการ แทนโดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละยี่สิบห้า ต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัด

(๒) ให้มีการชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน โดยเจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการจำนวนเท่าใดสำหรับในกรณีใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

อนึ่ง ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา ๖๓/๒๐)

๒.๓.๓ กระบวนการก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควรแก่กรณี คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้ คำเตือนนั้นจะต้องระบุ

(๑) มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้

(๒) ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน หรือจำนวนค่าปรับบังคับการ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ การกำหนดค่าใช้จ่ายในคำเตือนไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะเรียกค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นหากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ได้กำหนดไว้ (มาตรา ๖๓/๒๑)

๒.๓.๔ ขั้นตอนการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในคำเตือน การเปลี่ยนแปลงมาตรการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อปรากฏว่ามาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ แต่ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่อาจแจ้งขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ (มาตรา ๖๓/๒๒)

๒.๓.๕ การบังคับชำระค่าปรับบังคับการ ค่าใช้จ่าย หรือเงินเพิ่มรายวัน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับทางปกครองตามกระบวนการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินต่อไป (มาตรา ๖๓/๒๓)

๒.๓.๖ การฟ้องคดีโต้แย้งการบังคับทางปกครองตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ให้เสนอต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งซึ่งมีการบังคับทางปกครองนั้น เพื่อให้การพิจารณาคดีเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองและการใช้มาตรการบังคับทางปกครองอยู่ในเขตอำนาจของศาลเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การพิจารณาของศาลเป็นเอกภาพและสอดคล้องกัน (มาตรา ๖๓/๒๔)

๒.๔. บทเฉพาะกาลและมาตรการรักษาการ

๒.๔.๑ โดยที่ในปัจจุบันมีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินอยู่เป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ดังนั้น เพื่อมิให้เป็นภาระแก่กรมบังคับคดีมากจนเกินสมควร จึงกำหนดให้กรณีที่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้วเป็นเวลาเกินหนึ่งปีในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งนั้นดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปโดยจะขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแทนมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมบังคับคดีก่อน (ร่างมาตรา ๖)

๒.๔.๒ โดยที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดเขตอำนาจศาลในการพิจารณาการโต้แย้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะ จึงได้กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับบรรดาคดีเกี่ยวกับการโต้แย้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลใดในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและมีคำพิพากษาต่อไปจนคดีนั้นถึงที่สุด (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔.๓ ให้กรมบังคับคดี สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างกรมบังคับคดี กรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๘)

๒.๔.๔ บรรดากฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๙)

๒.๔.๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาญัตติร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ศึกษาแนวทางกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสาธารณรัฐฝรั่งเศส เพื่อประกอบการพิจารณา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๓.๑ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

แนวคิดเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในระยะแรกมีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกับการบังคับคดีทางแพ่ง ภายหลังจากจึงได้ปรากฏแนวคิดเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในกฎหมายระดับมลรัฐซึ่งมีบทบาทอย่างมากในฐานะต้นแบบของบทบัญญัติกฎหมายระดับสหพันธรัฐ อันได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (VwVfG) ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๑๙๕๓ ซึ่งเป็นกฎหมายที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและก่อตั้งหลักกฎหมายแบบ *duale Vollzugsordnung* โดยแบ่งแยกระหว่างมาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน (*Leistungsbescheid*) และมาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำการ (*Handlung*) จำยอมรับการกระทำ (*Duldung*) หรือละเว้นการกระทำ (*Unterlassung*)

(๑) การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน

ในระบบกฎหมายเยอรมันได้จัดแบ่งหน่วยงานที่มีอำนาจในการดำเนินการบังคับทางปกครองตามลักษณะของคำสั่งทางปกครองไว้ ๒ ประเภท ได้แก่ “หน่วยงานที่มีอำนาจออกคำสั่งบังคับการ (*Anordnungsbehörde*)” ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่แห่งการบังคับทางปกครอง และ “หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการ (*Vollstreckungsbehörde*)” ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานเดียวกันได้ โดยหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการมีหน้าที่ลงมือปฏิบัติการตามคำสั่งบังคับให้ชำระเงินของเจ้าหน้าที่แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการเฉพาะ (*besondere Vollstreckungs-behörde*) หมายถึง หน่วยงานภายในกระทรวงต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองที่เป็นฐานในการบังคับทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแห่งสหพันธรัฐ ซึ่งในการจัดตั้งหน่วยงานบังคับทางปกครอง

เพื่อดำเนินการบังคับทางปกครองต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ดูแลความสงบสุขของประชาชน ซึ่งในปัจจุบันไม่ค่อยปรากฏมากนัก เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะส่วนใหญ่จะกำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการไว้อย่างชัดเจน และ (๒) หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการทั่วไป (allgemeine Vollstreckungsbehörde) หมายถึงหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการของกระทรวงการคลังแห่งสหพันธรัฐ (Vollstreckungsbehörde der Bundesfinanzverwaltung) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้จัดตั้งหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับเฉพาะไว้ ซึ่งกระทรวงการคลังย่อมมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินการบังคับทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน เนื่องจากเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการบังคับตามประมวลรัษฎากรด้วย

(๑.๑) กระบวนการบังคับทางปกครอง

ขั้นตอนการดำเนินการบังคับทางปกครองระหว่างมาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน (Leistungsbescheid) และมาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำการ (Handlung) จำยอมรับการกระทำ (Duldung) หรือละเว้นการกระทำ (Unterlassung) มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยก่อนที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการบังคับทางปกครองต้องมีหนังสือเตือนโดยกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง หากผู้รับคำสั่งทางปกครองยังคงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาตามหนังสือเตือน เจ้าหน้าที่จะยืนยันการใช้มาตรการบังคับทางปกครองอีกครั้ง และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งยืนยันมาตรการบังคับทางปกครองแล้ว หากผู้รับคำสั่งทางปกครองยังเพิกเฉย เจ้าหน้าที่จึงจะลงมือบังคับทางปกครองตามมาตรการที่แจ้งไว้ในหนังสือเตือน

กระบวนการบังคับทางปกครองตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเริ่มต้นจากหน่วยงานที่มีอำนาจออกคำสั่งบังคับการ (Anordnungsbehörde) ซึ่งได้แก่หน่วยงานที่มีสิทธิเรียกร้องที่เป็นตัวเงินตามความสัมพันธ์ในทางกฎหมายมหาชน ออกคำสั่งบังคับให้ชำระเงิน และส่งไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการ (Vollstreckungsbehörde) เพื่อดำเนินการบังคับทางปกครองตามมาตรการบังคับที่กำหนดไว้ในคำสั่งบังคับให้ชำระเงิน ซึ่งคำสั่งบังคับให้ชำระเงินเป็นเพียงหนังสือแจ้งระหว่างหน่วยงานของรัฐอันเป็นการดำเนินการภายในฝ่ายปกครอง คำสั่งดังกล่าวจึงไม่เป็นคำสั่งทางปกครอง

สำหรับกระบวนการบังคับทางปกครอง มาตรา ๕ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (VwVG) บัญญัติให้นำบทบัญญัติของประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับแก่กระบวนการบังคับทางปกครอง ซึ่งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยึดอายัด การขายทอดตลาด หรือการจับกุมตามประมวลรัษฎากรส่วนใหญ่ นำมาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ZPO) ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดี โดยนำมาบัญญัติให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บังคับการมากยิ่งขึ้น ดังนี้

(๑.๑.๑) การยึดหรืออายัด (Pfändung)

คำสั่งยึดหรืออายัดเป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งกระทบต่อสิทธิในทางกฎหมายแพ่งของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครอง ลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองจึงสามารถโต้แย้งคัดค้านคำสั่งยึดหรืออายัดได้ และขอให้ทุเลาการบังคับทางปกครองเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีเป็นการชั่วคราวได้

ก. การยึดสังหาริมทรัพย์ (Pfändung beweglicher Sachen)

- การยึดสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้

แห่งการบังคับทางปกครอง

เจ้าหน้าที่บังคับการสามารถยึดทรัพย์สินที่พบในความครอบครองของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองได้ โดยนำทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้แห่งการบังคับ

ทางปกครองมาไว้ในความครอบครองของเจ้าหน้าที่บังคับการ ซึ่งการครอบครองตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVG) ประกอบกับ มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลรัษฎากรในที่นี่อาจจะมีใช้กรรมสิทธิ์ (Eigentümer) หรือความเป็น เจ้าของ (Besitzer) โดยผู้ร่างกฎหมายกำหนดใช้คำว่า “ครอบครองหรือเก็บรักษา (Gewahrsam)” ซึ่งมีความหมายอย่างกว้าง เนื่องจากประสงค์ให้เจ้าหน้าที่บังคับการปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดด้าน ข้อมูล ระยะเวลา และความเฉพาะเจาะจงด้วยความไม่ลังเล ดังนั้น หากเพียงปรากฏว่าลูกหนี้แห่งการบังคับ ทางปกครองได้ครอบครองในทางข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่บังคับการก็สามารถดำเนินการยึดหรืออายัดได้

เจ้าหน้าที่บังคับการจะดำเนินการยึดเงิน พันธบัตร หรือทรัพย์สิน ที่มีราคาตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง แห่งสหพันธรัฐ (VwVG) ประกอบกับมาตรา ๒๘๖ วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ บังคับการนำเงิน พันธบัตร หรือทรัพย์สินที่มีราคามาจากความครอบครองของลูกหนี้แห่งการบังคับ ทางปกครองตามความสัมพันธ์ในการเก็บรักษาทรัพย์สินในทางปกครองซึ่งพันธบัตรในที่นี่นอกจากจะหมายถึง ตราสารทางการเงินแล้วยังหมายรวมถึงสมุดเงินฝากเนื่องจากเป็นหนังสือแสดงสิทธิทางการเงินด้วย สำหรับ ทรัพย์สินที่มีราคาอาจเป็นทองคำ อัญมณี เครื่องประดับต่าง ๆ วัตถุโบราณ เป็นต้น

สำหรับการยึดทรัพย์สินที่ไม่ใช่เงินหรือพันธบัตร เจ้าหน้าที่บังคับการ จะปล่อยให้อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ต่อไปก็ได้ เมื่อพิจารณาว่าการกระทำเช่นนี้จะไม่เป็นผลเสียแก่ การบังคับทางปกครอง ทั้งนี้ ต้องกระทำให้การยึดนั้นเห็นประจักษ์แจ้ง (Publizitätsgrundsatz) โดยปิดหมายยึด ประทับตราหรือกระทำโดยวิธีอื่นใดตามสมควร เพื่อลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองและ บุคคลที่สามารถพบว่าทรัพย์สินใดที่อยู่ภายใต้การบังคับทางปกครอง หากหมายยึดหรือตราประทับหลุดออก โดยปราศจากความรู้เห็นหรือความยินยอมของเจ้าหน้าที่บังคับการย่อมไม่ถึงว่าทรัพย์สินนั้นถูกถอนการยึดแล้ว ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น เจ้าหน้าที่บังคับการจะต้องแจ้งการยึดให้ลูกหนี้แห่งการบังคับ ทางปกครองทราบ

- การยึดสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น

การยึดทรัพย์สินที่ลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองครอบครอง ร่วมกับบุคคลอื่นหรืออยู่ในความครอบครองของบุคคลที่สามจะชอบด้วยกฎหมายก็ต่อเมื่อบุคคล ที่ครอบครองทรัพย์สินดังกล่าวร่วมกับลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองหรือบุคคลที่สามได้ให้ความยินยอม และส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว (มาตรา ๒๘๖ วรรคสี่ แห่งประมวลรัษฎากร) หากบุคคล ที่ครอบครองทรัพย์สินร่วมกับลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองหรือบุคคลที่สามไม่ให้ความยินยอมและไม่ส่ง มอบทรัพย์สินซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่บังคับการอาจออกคำร้องขอให้ส่งมอบทรัพย์สิน ของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองต่อบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินร่วมกับลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครอง หรือบุคคลที่สาม แล้วแต่กรณี และดำเนินการบังคับตามคำร้องดังกล่าวได้ สำหรับการครอบครองทรัพย์สิน ร่วมกันของสามีภรรยาให้สันนิษฐานว่าเป็นการครอบครองของบุคคลเพียงคนเดียว เว้นแต่เป็นทรัพย์สินที่ใช้ เฉพาะตัวของบุคคลนั้นแต่ในกรณีที่สามีภรรยาแยกกันอยู่ย่อมไม่อยู่ในข้อสันนิษฐานของกฎหมาย

- อำนาจและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บังคับการในขณะดำเนินการ

ยึดทรัพย์

ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับ ทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVG) ประกอบกับมาตรา ๒๘๗ แห่งประมวล รัษฎากร กำหนดให้เจ้าหน้าที่บังคับการมีอำนาจสั่งให้เปิดประตูหรือตู้เก็บของที่ปิดล็อกอยู่ หรือเข้าตรวจค้น

สถานที่ของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองตามที่จำเป็น แต่ในกรณีที่ลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองขัดขวางหรือไม่ยอมให้เข้าตรวจค้นหรือไม่อยู่ด้วยในขณะที่ตรวจค้น เจ้าหน้าที่บังคับการจะต้องขอหมายค้นจากศาลแขวงในเขตพื้นที่นั้นเสียก่อนจึงจะสามารถเข้าตรวจค้นโดยปราศจากความยินยอมของลูกหนี้ได้และต้องแจ้งหมายค้นก่อนที่จะเข้าทำการตรวจค้น นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่บังคับการจะต้องนำผู้บรรลุนิติภาวะจำนวนสองคน หรือข้าราชการท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจหนึ่งคน ไปเป็นพยานในระหว่างการตรวจค้นด้วย สำหรับการใช้จ่ายค่าเช่าปราบปรามต้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้ การยึดอายัดทรัพย์สินในเวลากลางคืน วันอาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการ (Vollstreckungsbehörde) (มาตรา ๒๘๙ แห่งประมวลรัษฎากร) และเมื่อการดำเนินการยึดทรัพย์สินเสร็จสิ้นแล้ว เจ้าหน้าที่แห่งการบังคับทางปกครองจะเป็นผู้รับจำนำทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่ง (Bürgerliches Gesetzbuch-BGB)

อนึ่ง มาตรา ๒๘๑ แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดให้เจ้าหน้าที่บังคับการต้องทำรายงานการบังคับทางปกครองซึ่งประกอบด้วยเวลาและสถานที่ วัตถุประสงค์แห่งการบังคับทางปกครอง โดยรายงานการบังคับทางปกครองเป็นเอกสารของทางราชการ ผู้ปลอมแปลงรายงานดังกล่าวหรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จย่อมมีความผิดทางอาญา ทั้งนี้ การที่เจ้าหน้าที่บังคับการขอร้องด้วยวาจาให้ผู้ที่จะถูกบังคับทางปกครองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยความสมัครใจ เช่น เปิดประตูบ้านหรือเปิดตู้เก็บของหรือแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการยึดอายัดแก่ผู้ที่จะถูกบังคับทางปกครองด้วยวาจา ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบังคับทางปกครองที่ต้องถูกบันทึกไว้ในรายงานการบังคับทางปกครอง (Niederschrift) ด้วย และเมื่อผู้ที่ถูกบังคับทางปกครองร้องขอเอกสารเกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการ (Vollstreckungsbehörde) อาจส่งสำเนารายงานการบังคับทางปกครองดังกล่าวซึ่งอาจส่งทางไปรษณีย์ก็ได้ (มาตรา ๒๙๐ แห่งประมวลรัษฎากร) โดยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการส่งสำเนารายงานการบังคับทางปกครองเป็นเพียงระเบียบปฏิบัติย่อมไม่กระทบต่อความมีผลบังคับของการบังคับทางปกครอง

สำหรับการคุ้มครองและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บังคับการในขั้นตอนการสืบทรัพย์ แม้จะไม่ปรากฏบทบัญญัติของกฎหมายในระดับรัฐบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ในลักษณะดังกล่าวไว้ แต่เนื่องจากในระบอบกฎหมายเยอรมันให้ความสำคัญกับหลักความมีผลบังคับของคำสั่งทางปกครอง หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของฝ่ายปกครอง และหลักความมีประสิทธิภาพของการกระทำของฝ่ายปกครองอันเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือต่อคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น หน่วยงานของรัฐซึ่งครอบครองทรัพย์สินของผู้รับคำสั่งทางปกครองที่จะอยู่ภายใต้การบังคับทางปกครองจึงต้องดำเนินการตามที่รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่บังคับการเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองกับทรัพย์สินของผู้รับคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งการให้ความร่วมมือหรือความช่วยเหลือในการปฏิบัติราชการทางปกครองย่อมเป็นไปตามรัฐบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVfG) ด้วย

(ข) การยึดสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือสังหาริมทรัพย์ (Vollstreckung in das unbewegliche Vermögen)

มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVfG) ประกอบกับมาตรา ๓๒๒ แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดวิธีการไว้ ๓ วิธี ดังนี้

วิธีที่หนึ่ง การยึดมาเป็นทรัพย์สินที่จะถูกบังคับจำนอง

หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการสามารถนำสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือสังหาริมทรัพย์ที่ยึดมาเป็นทรัพย์สินที่จะถูกบังคับจำนองได้ โดยดำเนินการแจ้งให้เจ้าพนักงาน

ทะเบียนบันทึกการจำนองไว้ในทะเบียนของทรัพย์สินแต่ละประเภทดังกล่าว จากนั้นหน่วยงานบังคับทางปกครอง ย่อมเป็นผู้รับจำนองตามประมวลกฎหมายแพ่ง (BGB) ด้วย

วิธีที่สอง การยึดเพื่อขายทอดตลาด

การยึดสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือสังหาริมทรัพย์ เพื่อขายทอดตลาดแตกต่างจากการยึดสังหาริมทรัพย์เพื่อขายทอดตลาด เนื่องจากหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับ กวอร์ไม่มีอำนาจดำเนินการยึดสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือสังหาริมทรัพย์เพื่อขายทอดตลาดได้เอง แต่ต้องยื่นคำขอต่อศาลแขวง (Amtsgericht) ให้ออกคำสั่งยึดสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือสังหาริมทรัพย์ เพื่อขายทอดตลาด โดยศาลจะต้องส่งคำสั่งยึดดังกล่าวให้ลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองและเจ้าพนักงาน ทะเบียนเพื่อบันทึกการยึดลงในทะเบียนของทรัพย์สินแต่ละประเภทดังกล่าว จากนั้นศาลแขวงจะเป็นผู้ดำเนินการ ขายทอดตลาดเอง โดยมีวิธีการเช่นเดียวกับการขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์

วิธีที่สาม การยึดมาใช้เพื่อประโยชน์ของฝ่ายปกครอง

หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการสามารถยื่นคำขอให้ศาลแขวง มีคำสั่งยึดสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือสังหาริมทรัพย์มาใช้ประโยชน์ของฝ่ายปกครองและแต่งตั้งผู้ดูแล ทรัพย์สินหนึ่งคนโดยให้มีอำนาจในการจัดการดูแลและใช้ประโยชน์สังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือ อสังหาริมทรัพย์ที่ยึดมา เช่น ขอให้ศาลแขวงมีคำสั่งยึดที่ดินแปลงหนึ่งและให้อำนาจหน่วยงานของรัฐสามารถ นำที่ดินดังกล่าวออกให้เช่าเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำสั่งทางปกครองโดยหน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีฐานะ เป็นผู้ให้เช่าตามบทบัญญัติของกฎหมาย

โดยทั่วไปสำนักงานทะเบียนที่ดิน (Grundbuchamt) หรือศาลที่มี อำนาจบังคับการ (Vollstreckungsgericht) จะเป็นผู้มีอำนาจในการบังคับทางปกครองเกี่ยวกับการยึด สังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือสังหาริมทรัพย์ โดยการยึดมาขายทอดตลาดและการยึดมาใช้ประโยชน์ เป็นมาตรการลำดับรองที่จะนำมาใช้เมื่อปรากฏอย่างชัดเจนว่าการบังคับชำระหนี้ไม่อาจสำเร็จได้โดยการยึด สังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนหรือสังหาริมทรัพย์มาเป็นทรัพย์สินที่จะถูกบังคับจำนอง

(ค) การอายัดสิทธิเรียกร้อง (Forderungspfändung)

- สิทธิเรียกร้องให้ชำระเงิน

การอายัดสิทธิเรียกร้องให้ชำระเงินอาจกระทำได้ โดยหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการ (Vollstreckungsbehörde) ออกคำสั่งอายัดเป็นลายลักษณ์อักษรไปยัง ลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองและบุคคลที่สามซึ่งเป็นลูกหนี้ของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครอง (มาตรา ๓๐๙ แห่งประมวลรัษฎากร) โดยกำหนดห้ามลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองกระทำการใด ๆ อันมี ผลกระทบต่อสิทธิเรียกร้องดังกล่าว และห้ามบุคคลที่สามซึ่งเป็นลูกหนี้ของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครอง ชำระเงินแก่ลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครอง แต่ให้ชำระเงินดังกล่าวแก่หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการแทน และแจ้งลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองห้ามรับการชำระหนี้ลูกหนี้ที่ถูกอายัดแล้วของตน คำสั่งอายัดสิทธิ เรียกร้องให้ชำระเงินที่ไม่ปรากฏลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการย่อมทำให้คำสั่งอายัดดังกล่าวตกเป็น โฆษณะ ซึ่งหมายรวมถึงกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการไม่มีอำนาจตามกฎหมายด้วย

- สิทธิเรียกร้องให้ส่งมอบสิ่งของ

วิธีการอายัดให้ใช้วิธีเดียวกับการอายัดสิทธิเรียกร้อง ให้ชำระเงิน และเมื่อหน่วยงานบังคับทางปกครองได้รับมอบสิ่งของจากบุคคลภายนอกแล้วให้นำไป ขายทอดตลาดเช่นเดียวกับของที่ได้อายัดมาโดยการยึด

- การอายัดสิทธิจำนำ (Pfändungspfandrecht)

กรณีที่ถูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองมีสิทธิเรียกร้อง ซึ่งลูกหนี้ของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองได้นำทรัพย์สินมาวางเป็นประกันการชำระหนี้ การยึดทรัพย์สินที่นำมาวางเป็นการประกันการชำระหนี้ย่อมครอบคลุมถึงสิทธิจำนำเหนือทรัพย์สินที่ถูกยึดด้วย โดยขอบเขตของการอายัดสิทธิจำนำครอบคลุมทรัพย์สินที่จำนำทั้งหมด รวมถึงการนำทรัพย์สินที่จำนำออกขายทอดตลาดด้วย โดยการอายัดสิทธิจำนำทำให้เจ้าหน้าที่แห่งการบังคับทางปกครองมีความชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิเหนือกว่าบุคคลภายนอกในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกยึด

(๑.๑.๒) การขายทอดตลาด (Verwertung)

การขายทอดตลาดเป็นการดำเนินการขั้นที่สองของการบังคับทางปกครองเมื่อปรากฏว่าลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองไม่อาจชำระหนี้ได้ในความเป็นจริง โดยหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการ (Vollstreckungsbehörde) ต้องออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้เจ้าหน้าที่บังคับการนำทรัพย์สินที่ยึดมาไปขายทอดตลาด ยกเว้นทรัพย์สินที่ยึดมาเป็นตัวเงินให้หักเงินดังกล่าวชำระหนี้แก่เจ้าหน้าที่แห่งการบังคับทางปกครองตามจำนวนที่เป็นหนี้กันอยู่ (มาตรา ๒๙๖ แห่งประมวลรัษฎากร) แต่ในกรณีที่ต้องมีการขายทอดตลาด เจ้าหน้าที่บังคับการสามารถดำเนินการขายทอดตลาดได้ภายหลังจากการยึดทรัพย์สินมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งสัปดาห์ เว้นแต่ลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองจะแสดงความยินยอมให้การขายทอดตลาดได้ก่อนหน้านั้น อนึ่ง หากลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองไม่ให้ความยินยอมในการขายทอดตลาด เจ้าหน้าที่บังคับการอาจดำเนินการขายทอดตลาดโดยปราศจากความยินยอมได้เมื่อปรากฏเหตุแห่งความชอบด้วยวัตถุประสงค์เป็นพิเศษ เช่น การเก็บรักษาทรัพย์สินเป็นเวลานานจะทำให้ทรัพย์สินดังกล่าวเสื่อมราคาหรือมีค่าใช้จ่ายสูงในการเก็บรักษา หรือการขายทอดตลาดในระยะเวลาดังกล่าวจะทำให้ได้รับผลกำไรมากขึ้น (มาตรา ๒๙๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลรัษฎากร)

โดยเจ้าหน้าที่บังคับการจะกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประมูล และต้องประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป ซึ่งเจ้าหน้าที่บังคับการอาจร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจให้อยู่ร่วมด้วยในการดำเนินการขายทอดตลาดก็ได้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVG) ประกอบกับมาตรา ๒๙๘ วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร โดยลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองสามารถเข้าร่วมการประมูลราคาได้ แต่บุคลากรสังกัดหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการไม่อาจเข้าร่วมการประมูลราคาได้ สัญญาซื้อขายเกิดขึ้นทันทีเมื่อเจ้าหน้าที่เคาะไม้ขายให้แก่ผู้ที่เสนอราคาสูงสุดซึ่งราคาที่ชนะการประมูลต้องเป็นราคาที่ไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของราคาปกติตามท้องตลาด สำหรับเครื่องเงินหรือเครื่องทองห้ามขายต่ำกว่าราคาเงินหรือราคาทอง ณ เวลานั้นตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVG) ประกอบกับมาตรา ๓๐๐ แห่งประมวลรัษฎากร อนึ่ง ทรัพย์สินที่ทำการประมูลจะถูกส่งมอบก็ต่อเมื่อผู้ชนะการประมูลราคาชำระเป็นเงินสดเท่านั้น นอกจากนี้ อาจมีการขายทรัพย์สินด้วยวิธีอื่นนอกจากการขายทอดตลาด (มาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลรัษฎากร) เช่น การทำสัญญาซื้อขาย ซึ่งการออกคำสั่งให้ทำสัญญาซื้อขายย่อมเป็นคำสั่งทางปกครอง หรือการขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งกระทรวงการคลังแห่งสหพันธรัฐ (Bunderrfinanzverwaltung) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งภายในกำหนดระยะเวลาเสนอราคาผู้ที่ประสงค์จะซื้อทรัพย์สินที่มีการขายทอดตลาดสามารถส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เสนอราคามาได้ ผู้ที่เสนอราคาสูงสุดย่อมเป็นผู้ชนะการประมูลราคา ทั้งนี้ ลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองสามารถอุทธรณ์คัดค้านการขายทอดตลาดตามกระบวนการวิธีพิจารณาตามประมวลรัษฎากรได้

(๒) การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำการ (Handlung) จำยอมรับการกระทำ (Duldung) หรือละเว้นการกระทำ (Unterlassung)

(๒.๑) มาตรการบังคับทางปกครอง

มาตรา ๘ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธ์รัฐ (VwVG) กำหนดมาตรการบังคับตามคำสั่งทางปกครองประเภทนี้ไว้ ๓ มาตรการ ได้แก่

(๒.๑.๑) การกระทำการแทน (Ersatzvornahme)

โดยมาตรา ๑๐ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธ์รัฐ (VwVG) ได้กำหนดรูปแบบของการกระทำการแทน (Ersatzvornahme) ไว้สองรูปแบบ ได้แก่ หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการ (Vollstreckungsbehörde) สามารถเข้ากระทำการแทนด้วยตนเอง (Selbstvornahme) หรือมอบหมายให้บุคคลที่สามดำเนินการแทน (Fremdvornahme) ได้ ผู้อยู่ใต้การบังคับทางปกครองต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดอันเกิดจากการกระทำการแทนของบุคคลที่สามที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น แต่ในกรณีเจ้าหน้าที่บังคับการกระทำการแทนด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่บังคับการจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการกระทำการแทนนั่นเอง

(๒.๑.๒) ค่าปรับบังคับการ (Zwangsgeld)

เป็นมาตรการบังคับทางปกครองที่เจ้าหน้าที่บังคับการนำมาใช้บังคับกับคำสั่งทางปกครองที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองต้องปฏิบัติด้วยตนเองและไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นกระทำการแทนได้ (unvertretbare Handlungen) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคำสั่งทางปกครองดังกล่าวอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนได้ (vertretbare Handlungen) แต่เจ้าหน้าที่บังคับการสามารถกำหนดค่าปรับบังคับการกับผู้รับคำสั่งทางปกครองโดยตรงได้เช่นกัน หากปรากฏว่าการกระทำการแทนไม่อาจกระทำได้ (untunlich) ซึ่งศาลปกครองมีเขตอำนาจในการพิจารณาว่าการเข้ากระทำการแทนไม่อาจกระทำได้จริงหรือไม่ เช่น ผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่สามารถชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการมอบหมายให้ผู้อื่นกระทำการแทนได้ หรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแทนนั้นสูงเกินส่วนซึ่งไม่สมเหตุผล รวมถึงกรณีที่มีการกระทำการแทนอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างไม่ได้สัดส่วน

ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่ยินยอมหรือไม่สามารถชำระค่าปรับบังคับการได้ หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการ (Vollstreckungsbehörde) อาจยื่นคำร้องต่อศาลปกครองให้ออกคำสั่งกักขังแทนค่าปรับบังคับการได้ โดยการกักขังแทนค่าปรับบังคับการกำหนดไว้ตามมาตรา ๑๖ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธ์รัฐ (VwVG) โดยจะต้องแจ้งไว้ในคำสั่งเตือนว่าจะบังคับการว่า หากไม่ปฏิบัติตามอาจจะต้องถูกกักขังแทนการชำระเงินค่าปรับบังคับการ ซึ่งศาลปกครองมีอำนาจออกคำสั่งให้กักขังแทนค่าปรับบังคับการซึ่งมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน แต่ไม่เกินสองสัปดาห์

(๒.๑.๓) การบังคับทางปกครองโดยตรง (unmittelbarer Zwang)

ในการดำเนินการบังคับทางปกครองโดยตรง (unmittelbarer Zwang) เจ้าหน้าที่บังคับการจะต้องปฏิบัติตามรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธ์รัฐ (VwVG) ประกอบกับรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองโดยตรงของเจ้าหน้าที่บังคับการแห่งสหพันธ์รัฐ (UZwG) ยกเว้นในกรณีที่มีบทบัญญัติของกฎหมายอื่นที่กำหนดเกี่ยวกับวิธีการบังคับทางปกครองโดยตรงไว้เป็นการเฉพาะก็ให้ปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะนั้น

ซึ่งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการบังคับทางปกครองโดยตรง (unmittelbarer Zwang) กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVG) โดยเจ้าหน้าที่บังคับการอาจบังคับให้ผู้อยู่ใต้การบังคับทางปกครองกระทำการ จำยอมรับการกระทำ ละเว้นการกระทำ หรือเข้าดำเนินการเองในกรณีที่การกระทำการแทน (Ersatzvornahme) หรือการกำหนดค่าปรับบังคับการ (Zwangsgeld) ไม่อาจกระทำได้ รวมถึงกรณีที่เจ้าหน้าที่บังคับการไม่อาจดำเนินการบังคับทางปกครองต่อทรัพย์สินได้ การเข้าดำเนินการแทนของเจ้าหน้าที่บังคับการด้วยตนเองจะมีลักษณะแตกต่างจากการบังคับทางปกครองโดยตรง เนื่องจากการกระทำการแทนของเจ้าหน้าที่บังคับการด้วยตนเองจะเป็นการดำเนินการในฐานะผู้กระทำการแทนผู้รับคำสั่งทางปกครอง แต่การบังคับทางปกครองโดยตรง เจ้าหน้าที่บังคับการจะดำเนินการโดยการใช้กำลังทางกายภาพบังคับแก่ผู้อยู่ใต้การบังคับทางปกครองในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ วิธีการบังคับทางปกครองโดยตรง (unmittelbarer Zwang) มีหลายวิธีดังนี้

(ก) การดำเนินการกับบุคคลหรือทรัพย์สินโดยการใช้กำลังทางกายภาพ

(ข) การใช้เครื่องพันธนาการ (Fesselung) บุคคลที่อยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่บังคับการอาจถูกพันธนาการ เมื่อปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวอาจเป็นอันตรายต่อเจ้าหน้าที่บังคับการหรือบุคคลที่สาม หรือบุคคลดังกล่าวต่อสู้ขัดขวาง หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวพยายามหลบหนี หรือพยายามกระทำการใด ๆ เพื่อให้รอดพ้นจากการจับกุม หรือบุคคลดังกล่าวพยายามฆ่าตัวตาย (มาตรา ๘ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVG))

(ค) การใช้อาวุธปืน (Schußwaffen) หรือวัตถุระเบิด (Explosivmittel) เจ้าหน้าที่บังคับการที่มีอำนาจใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะเรื่อง เช่น กฎหมายว่าด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ กฎหมายว่าด้วยเจ้าหน้าที่คนเข้าเมืองและศุลกากร หรือกฎหมายว่าด้วยเจ้าหน้าที่ขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี

(๒.๒) กระบวนการในการบังคับทางปกครอง บัญญัติไว้ ๓ ขั้นตอน ตามมาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๑๕ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐ (VwVG) ได้แก่

(๒.๒.๑) การออกคำสั่งเตือนว่าจะบังคับการ (Androhung)

ก่อนที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการบังคับทางปกครองต้องมีหนังสือเตือนโดยกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองและมาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ หากผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่ปฏิบัติตาม อนึ่ง การแจ้งเตือนต้องทำเป็นหนังสือ หากแจ้งเตือนด้วยวาจาถือเป็นโมฆะ เว้นแต่เป็นการบังคับทางปกครองในกรณีจำเป็นเร่งด่วน

(๒.๒.๒) การกำหนดวิธีการบังคับทางปกครอง (Festsetzung)

หากผู้รับคำสั่งทางปกครองยังคงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาตามหนังสือเตือน เจ้าหน้าที่จะกำหนดวิธีการบังคับทางปกครองโดยการยืนยันการใช้มาตรการบังคับทางปกครองอีกครั้ง

(๒.๒.๓) การดำเนินการบังคับทางปกครอง

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งยืนยันมาตรการบังคับทางปกครองแล้ว หากผู้รับคำสั่งทางปกครองยังเพิกเฉย เจ้าหน้าที่จึงจะลงมือบังคับทางปกครองตามมาตรการที่แจ้งไว้ในหนังสือเตือน ทั้งนี้ สำหรับการบังคับทางปกครองในกรณีจำเป็นเร่งด่วน (sofortiger Vollzug) อาจรวบกระบวนการที่กำหนดไว้สามขั้นตอนเหลือเพียงขั้นตอนเดียวก็ได้

๓.๒ สาธารณรัฐฝรั่งเศส

(๑) การบังคับตามคำสั่งที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ

(๑.๑) วิธีการบังคับทางปกครอง

ระบบกฎหมายฝรั่งเศสไม่มีกฎหมายทั่วไปที่กำหนดให้อำนาจแก่ฝ่ายปกครองในการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำเช่นเดียวกับระบบกฎหมายเยอรมันที่มีกฎหมายทั่วไปในเรื่องดังกล่าว แต่ฝ่ายปกครองจะมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองได้เองในกรณีที่กฎหมายเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องบัญญัติให้อำนาจไว้ โดยมาตรการบังคับทางปกครองที่กฎหมายกำหนดมีอยู่สองวิธีการสำคัญได้แก่ (๑) การเข้าดำเนินการแทนผู้รับคำสั่งทางปกครอง (execution d'office) และคิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแทน เป็นวิธีการที่ใช้ในกรณีที่บุคคลผู้รับคำสั่งทางปกครองมีหน้าที่ต้องกระทำหรือละเว้นกระทำโดยมิใช่หน้าที่เฉพาะตัว แต่บุคคลอื่นอาจดำเนินการแทนได้ เช่น การที่เจ้าของสถานประกอบการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ให้ดำเนินการบำบัดน้ำเสียภายในเวลาที่กำหนด ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเข้าดำเนินการแทนและคิดค่าใช้จ่ายกับเจ้าของสถานประกอบการได้ และ (๒) การใช้กำลังบังคับกับผู้รับคำสั่งทางปกครอง (exécution forcée) เป็นวิธีการที่ใช้ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองมีหน้าที่ต้องกระทำหรือละเว้นกระทำโดยเป็นหน้าที่เฉพาะตัวที่ผู้นั้นต้องดำเนินการด้วยตนเอง เช่น คนต่างด้าวที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางกลับไปยังประเทศต้นทาง แต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด ฝ่ายปกครองมีอำนาจใช้กำลังบังคับเพื่อนำตัวคนต่างด้าวนั้นส่งกลับไปยังประเทศต้นทางได้

(๑.๒) กรณีที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจบังคับทางปกครองได้เอง

กรณีที่กฎหมายเฉพาะในเรื่องใดบัญญัติให้อำนาจฝ่ายปกครองใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ ฝ่ายปกครองย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองในเรื่องนั้นได้ ส่วนเรื่องใดที่ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายให้อำนาจในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่ฝ่ายปกครองไว้ แนวคำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐ (Conseil d'État) ในฐานะศาลปกครองสูงสุด ยอมรับให้ฝ่ายปกครองใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) มี “เหตุจำเป็นเร่งด่วน” ที่ฝ่ายปกครองต้องบังคับการโดยทันทีเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะ และ (๒) ไม่มี “วิธีการทางกฎหมายอื่นใด” (autre voie de droit) ที่จะบังคับผู้รับคำสั่งทางปกครองให้ปฏิบัติตามคำสั่งได้อีกแล้ว ซึ่ง “วิธีการทางกฎหมาย” นี้ หมายความว่ารวมถึงการบังคับใช้โทษตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นโทษอาญา โทษทางปกครอง หรือโทษทางแพ่ง กรณีที่กฎหมายกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนคำสั่งทางปกครองไว้ และมีใช้กรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ต้องบังคับการโดยทันที ฝ่ายปกครองจึงมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ เว้นแต่การบังคับใช้โทษที่กฎหมายกำหนดนั้นก็ยังไม่สามารถทำให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองได้ จึงจะยอมรับให้ฝ่ายปกครองใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้

(๑.๓) หลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครอง

การบังคับทางปกครองในแต่ละเรื่องมีหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องซึ่งขั้นตอนสำคัญที่กฎหมายส่วนใหญ่มักจะกำหนดไว้ คือ “การเตือนล่วงหน้า” (mise en demeure) ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยฝ่ายปกครองจะมีหนังสือแจ้งเตือนผู้รับคำสั่งทางปกครองให้ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดเสียก่อน หากผู้รับคำสั่งยังดื้อแพ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง จึงจะเริ่มใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ส่วนกรณีที่บทบัญญัติกฎหมายมิได้กำหนดเกี่ยวกับการเตือนไว้ ก็มีแนวคิดทั่วไปว่าฝ่ายปกครองยังคงต้องแจ้งเตือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองก่อนที่จะบังคับการ เว้นแต่กรณีที่ฝ่ายปกครองจำต้องบังคับการโดยตรงทันทีเนื่องจากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ฝ่ายปกครอง

จะไม่แจ้งเตือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองก่อนดำเนินการบังคับก็ได้ นอกจากนี้ หลักที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการบังคับทางปกครอง คือ การบังคับทางปกครองจะต้องกระทำโดยพอสมควรแก่เหตุ คือ กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครองและกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด ทั้งนี้ ตามหลักความพอสมควรแก่เหตุ (principe de proportionnalité)

(๑.๔) การคุ้มครองบุคคลผู้ถูกบังคับโดยศาล

บุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการบังคับการของฝ่ายปกครอง มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ตรวจสอบว่าการดำเนินการของฝ่ายปกครองชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งทางปกครองที่ใช้เป็นฐานในการบังคับหรือการปฏิบัติการบังคับโดยฝ่ายปกครอง โดยผู้ฟ้องคดีอาจมีคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา รวมทั้งมีคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยซึ่งหากศาลปกครองเห็นว่า การบังคับการของฝ่ายปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น มิได้ปฏิบัติโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด หรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นฐานในการบังคับไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองก็อาจพิพากษาให้ฝ่ายปกครองรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ ส่วนกรณีที่การบังคับการของฝ่ายปกครองเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างร้ายแรงจนไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำในฐานฝ่ายปกครองอีกต่อไป หรือที่เรียกกันว่า “voie de fait” ซึ่งได้แก่การกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลอย่างร้ายแรงและเป็นการกระทำที่เห็นโดยชัดแจ้งว่าไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายปกครองบุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมได้ โดยศาลยุติธรรมมีอำนาจวินิจฉัยว่าการกระทำของฝ่ายปกครองเป็น “voie de fait” หรือไม่ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา เช่น มีคำสั่งให้ฝ่ายปกครองระงับการกระทำที่เป็น “voie de fait” หรือกรณีที่ฝ่ายปกครองกำลังจะดำเนินการบังคับการอันอาจทำให้เกิด “voie de fait” ศาลยุติธรรมก็อาจมีคำสั่งห้ามมิให้ฝ่ายปกครองดำเนินการดังกล่าว นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมยังมีอำนาจพิจารณากำหนดค่าสินไหมทดแทนที่ฝ่ายปกครองต้องชดใช้ให้แก่ผู้เสียหายด้วย

(๒) การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน

ในระบบกฎหมายฝรั่งเศส กฎหมายได้ให้อำนาจฝ่ายปกครองในการบังคับตามสิทธิเรียกร้องที่มีต่อบุคคลได้เอง ทั้งกรณีของสิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ภาษีอากร (impôts) หนี้ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์สาธารณสมบัติของแผ่นดิน (créances domaniales) รวมทั้ง “หนี้อื่น ๆ” (autres créances) ที่เรียกว่า “หนี้ทั่วไป” (créances ordinaires) โดยนิติบุคคลมหาชนมีอำนาจออกคำสั่งให้ชำระเงิน (titre de perception) ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง (décision administrative unilatérale) เพื่อบังคับตามสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกประเภท (créances de toute nature) ไม่ว่าจะเป็นหนี้ในมูลละเมิด เงินที่ต้องคืนฐานลามิควรได้หรือหนี้เงินที่กำหนดในบทบัญญัติกฎหมาย เช่น ค่าธรรมเนียม ค่าปรับทางปกครอง ค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการเข้าดำเนินการแทนของฝ่ายปกครอง ฯลฯ

(๒.๑) การออกคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงิน

นิติบุคคลมหาชนที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจในการออกคำสั่งให้บุคคลชำระเงิน ได้แก่ รัฐ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงพยาบาลของรัฐ รวมทั้งนิติบุคคลมหาชนอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่ง รัฐบัญญัติ ฉบับที่ ๙๒-๑๔๗๖ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๙๒ ว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ ๑๙๙๒ ได้กำหนดให้คำสั่งให้ชำระเงินที่รัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์การมหาชนที่มีเจ้าหน้าที่บัญชีภาครัฐได้ทำขึ้นเพื่อเรียกชำระเงินมีสถานะเป็น “คำสั่งบังคับ” (titre exécutoire) กล่าวคือ เป็นคำสั่งที่นำไปบังคับชำระหนี้ได้ทันทีโดยไม่ต้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี

ให้อีกการออกคำสั่งให้ชำระเงินอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ “ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ” (ordonnateur) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลชำระเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือสั่งจ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้แก่ รัฐมนตรี อธิบดี ผู้อำนวยการองค์การมหาชน ประธานองค์การบริหารส่วนจังหวัดคำสั่งให้ชำระเงินต้องระบุวิธีการคิดคำนวณเงิน วิธีการชำระเงิน รวมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอันเป็นเหตุผลการเรียกให้ชำระเงิน โดยรายละเอียดที่ระบุต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ลูกหนี้ทราบถึงสภาพหนี้ จำนวนหนี้ และกำหนดชำระหนี้เพื่อที่ลูกหนี้จะได้โต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงินต่อไปได้ สำหรับขั้นตอนการแจ้งให้ชำระเงิน เมื่อผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐได้ทำคำสั่งให้ชำระเงินแล้ว จะส่งคำสั่งให้เจ้าหน้าที่บัญชีภาครัฐ (comptable public) รับผิดชอบติดตามให้มีการชำระเงินต่อไป โดยในขั้นนี้ยังเป็นขั้นตอนการติดตามให้ลูกหนี้ชำระเงินโดยสมัครใจ (recouvrement à l'amiable) โดยเจ้าหน้าที่บัญชีภาครัฐจะแจ้งสำเนาคำสั่งให้ชำระเงินไปยังลูกหนี้ขอให้ชำระเงินภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งสำเนาคำสั่ง หากครบกำหนดเวลาหนึ่งเดือนแล้วยังไม่มีการชำระเงินโดยถูกต้องครบถ้วนเจ้าหน้าที่บัญชีภาครัฐจะมีหนังสือแจ้งเตือน (lettre de rappel) ลูกหนี้อีกครั้ง และหากพ้นกำหนดเวลาสี่เดือนนับแต่วันที่แจ้งสำเนาคำสั่งให้ชำระเงินแล้ว ยังไม่มีการชำระเงินโดยถูกต้องครบถ้วนอีก ก็จะมีการแจ้งคำสั่งบังคับชำระหนี้ (commandement de payer) ซึ่งถือเป็นการแจ้งคำสั่งให้ชำระเงินอย่างเป็นทางการ โดยถือว่าวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเป็นวันเริ่มคำนวณดอกเบี้ยสำหรับการผิดนัดชำระหนี้ ทั้งนี้ เมื่อลูกหนี้ได้รับแจ้งคำสั่งบังคับชำระหนี้แล้วก็อาจชำระหนี้ หรือขอผ่อนชำระหนี้ หรือหากลูกหนี้ยื่นคำร้องเรียนต่อฝ่ายปกครองและฟ้องคดีต่อศาล ก็จะมีผลเป็นการระงับการบังคับชำระหนี้ไว้ชั่วคราว แต่ถ้าลูกหนี้มิได้ดำเนินการใด ๆ เจ้าหน้าที่บัญชีภาครัฐก็จะประสานไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจบังคับชำระหนี้เพื่อเริ่มกระบวนการบังคับชำระหนี้

(๒.๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจบังคับชำระหนี้

เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการบังคับชำระหนี้ ได้แก่ (๑) เจ้าพนักงานบังคับคดี (huissier de justice) และ (๒) เจ้าพนักงานบังคับชำระหนี้ภาครัฐ (huissier du Trésor public) เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเอกชนซึ่งได้รับมอบอำนาจจากรัฐให้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม โดยได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่สำคัญคือการบังคับคดี โดยเฉพาะการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาล รวมทั้งตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินของนิติบุคคลมหาชน ส่วนเจ้าพนักงานบังคับชำระหนี้ภาครัฐเป็นข้าราชการสังกัดกรมบัญชีกลาง (Direction Générale de Comptabilité Publique) มีอำนาจในการบังคับชำระหนี้ที่บุคคลมีต่อรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การมหาชนที่มีเจ้าหน้าที่บัญชีภาครัฐ โดยอำนาจหน้าที่หลัก คือ การบังคับชำระหนี้ภาษีอากรแต่อาจได้รับมอบหมายให้บังคับชำระหนี้อื่น ๆ ให้แก่นิติบุคคลมหาชนได้ด้วย ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติ มักจะมีการมอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นเอกชนดำเนินการบังคับชำระหนี้ตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน เพราะโดยส่วนใหญ่เจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นเอกชนสามารถดำเนินการบังคับชำระหนี้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าเจ้าพนักงานบังคับชำระหนี้ภาครัฐ

(๒.๓) หลักเกณฑ์และวิธีการบังคับชำระหนี้

การบังคับชำระหนี้ตามคำสั่งที่กำหนดให้ชำระเงินของนิติบุคคลมหาชน เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีบังคับคดีแพ่ง (code des procédures civiles d'exécution) ที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาลในคดีแพ่งและตามคำบังคับอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงคำสั่งที่กำหนดให้ชำระเงินของนิติบุคคลมหาชนด้วย ประมวลกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้พนักงานอัยการ (procureur de la République) เป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลกระบวนการบังคับชำระหนี้ โดยพนักงานอัยการจะมอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดี (huissier de justice) หรือบุคคลอื่นที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจบังคับ

ชำระหนี้ดำเนินการบังคับชำระหนี้ในการดำเนินการบังคับชำระหนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจร้องขอต่อศาลยุติธรรมชั้นต้น (tribunal de grande instance) หรือพนักงานอัยการให้มีคำสั่งอนุญาตหรือกำหนดมาตรการใด ๆ ที่จำเป็นแก่การบังคับชำระหนี้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งอาจร้องขอคำสั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ความช่วยเหลือในการบังคับชำระหนี้ได้ สำหรับกระบวนการบังคับชำระหนี้มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

(๒.๓.๑) การสืบทรัพย์

เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในการสืบทรัพย์ โดยส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนที่ควบคุมดูแลโดยรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่ของลูกหนี้ ชื่อและที่อยู่ของนายจ้างของลูกหนี้ รวมทั้งทรัพย์สินของลูกหนี้ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ และสถาบันการเงินต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากของลูกหนี้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี โดยไม่อาจอ้างว่าเป็นความลับทางวิชาชีพได้ แต่ทั้งนี้ ข้อมูลที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับจะต้องใช้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบังคับชำระหนี้เท่านั้น ไม่อาจเปิดเผยแก่บุคคลอื่นหรือจัดทำเป็นฐานข้อมูลที่มีการระบุชื่อบุคคลได้

(๒.๓.๒) การตรวจค้นสถานที่

เมื่อครบกำหนดเวลาแปดวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งคำสั่งบังคับชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้แล้ว หากลูกหนี้นี้ยังมีได้ดำเนินการใด ๆ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจเข้าไปในสถานที่อันเป็นที่อยู่อาศัยของลูกหนี้ รวมทั้งมีอำนาจเปิดประตูหรือที่เก็บของ อย่างไรก็ดี ในการเข้าตรวจค้นสถานที่อันเป็นที่อยู่อาศัยของลูกหนี้หรือสถานที่อื่น ๆ หากไม่มีบุคคลใดอยู่ในสถานที่ดังกล่าวหรือบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นไม่ยอมให้เข้าตรวจค้น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเข้าตรวจค้นสถานที่ได้ต่อเมื่อมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งดังต่อไปนี้เป็นพยาน ได้แก่ นายกเทศมนตรี หรือพนักงานเทศบาลที่นายกเทศมนตรีมอบหมายสมาชิกสภาเทศบาล เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือบุคคลที่บรรลุนิติภาวะอย่างน้อยสองคนที่ไม่อยู่ภายใต้การสั่งการของเจ้าหนี้และเจ้าพนักงานบังคับคดี

(๒.๓.๓) ช่วงเวลาในการดำเนินการบังคับชำระหนี้

เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่อาจเข้าตรวจค้นสถานที่หรือดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการบังคับชำระหนี้ได้ในวันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นโดยได้รับอนุญาตจากศาล และไม่อาจใช้มาตรการบังคับใด ๆ ได้ในระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ นาฬิกา ถึง ๖.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นโดยได้รับอนุญาตจากศาลและต้องเป็นสถานที่อื่นซึ่งมิใช่ที่อยู่อาศัย

(๒.๓.๔) ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับชำระหนี้

กฎหมายกำหนดให้ทรัพย์สินบางอย่างไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับชำระหนี้ เช่น เบี้ยเลี้ยงชีพ สังหาริมทรัพย์ที่จำเป็นแก่การดำรงชีพหรือการงานของลูกหนี้หรือของครอบครัวของลูกหนี้ (ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด) หรือวัตถุที่จำเป็นแก่ผู้พิการหรือจำเป็นแก่การรักษาผู้ป่วย รวมทั้งทรัพย์สินอื่น ๆ ที่บทบัญญัติกฎหมายกำหนดมิให้ยึดหรืออายัด

(๒.๓.๕) มาตรการต่าง ๆ ในการบังคับชำระหนี้

การใช้มาตรการบังคับชำระหนี้จะต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ได้รับชำระหนี้เท่านั้นสำหรับมาตรการสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น

- การอายัดสิทธิเรียกร้องให้ชำระเงินที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลภายนอก (saisie-attribution) เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจออกคำสั่งอายัดสิทธิเรียกร้องให้ชำระเงินที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลภายนอกคำสั่งอายัดจะมีผลให้สิทธิเรียกร้องนั้นตกเป็นของผู้อายัดโดยทันทีในวันที่มีคำสั่งอายัด

โดยกรณีที่ไม่มีกรณียกเว้นการอายัดต่อศาล เจ้าหนี้จะได้รับการชำระเงินตามสิทธิเรียกร้องที่ได้มาจากคำสั่งอายัด ส่วนกรณีที่มีการโต้แย้งการอายัด จะมีการเลื่อนการชำระเงินไปก่อน เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งให้ชำระเงินตามจำนวนที่กำหนด

- การอายัดเงินเดือนและสิทธิประโยชน์อื่นของลูกหนี้ (saisie des rémunérations) เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประมวลกฎหมายแรงงาน

- การยึดสิ่งหาริมทรัพย์มีรูปร่างเพื่อขายทอดตลาด (saisie-vente) เมื่อครบกำหนดเวลาแปดวันนับแต่วันที่มีการแจ้งคำสั่งบังคับชำระหนี้แก่ลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจยึดสิ่งหาริมทรัพย์มีรูปร่าง (biens meubles corporels) ของลูกหนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในการครอบครองของลูกหนี้หรือบุคคลอื่น แต่กรณีที่ทรัพย์สินอยู่ในการครอบครองของบุคคลอื่น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องขออนุญาตศาลก่อน และหากหนี้ที่ลูกหนี้ต้องชำระมีมูลค่าต่ำกว่าจำนวนเงินตามที่กำหนดในกฎหมายลำดับรอง เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเข้าทำการยึดทรัพย์สินในสถานที่ซึ่งเป็นที่พักอาศัยของลูกหนี้ได้ต่อเมื่อการบังคับชำระหนี้ไม่อาจกระทำได้ด้วยวิธีการอายัดเงินในบัญชีเงินฝากหรือเงินเดือนของลูกหนี้ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้ทำการยึดทรัพย์สินได้

สำหรับการจำหน่ายทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ นั้น ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ยึดทรัพย์สิน ลูกหนี้อาจร้องขอจำหน่ายทรัพย์สินเองในราคาที่เขาเห็นว่าเหมาะสมเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ แต่หากเจ้าหนี้เห็นว่าจำนวนเงินที่จะได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้โดยถูกต้องครบถ้วน เจ้าพนักงานบังคับคดีก็จะต้องดำเนินการนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ ส่วนกรณีที่ล่วงพ้นกำหนดเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ยึดทรัพย์สินมาแล้วเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดได้ โดยในการขายทอดตลาดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถเสนอขายทรัพย์สินของลูกหนี้เมื่อเห็นว่าราคาที่เสนอเพียงพอแก่การชำระหนี้เงินต้น ดอกเบี้ย รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี โดยกรณีที่มีเจ้าหนี้หลายคน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจำหน่ายทรัพย์สินมีหน้าที่เสนอให้เจ้าหนี้แต่ละคนตกลงเฉลี่ยเงินกัน หากไม่สามารถตกลงกันได้ เจ้าหนี้ที่จะกันเงินไว้และยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการเฉลี่ยเงินให้แก่เจ้าหนี้แต่ละราย

- การยึดอสังหาริมทรัพย์เพื่อขายชำระหนี้ (saisie immobilière) เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจยึดอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ได้ ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้หรือบุคคลอื่น โดยการแจ้งคำสั่งยึดมีผลทำให้ลูกหนี้ไม่อาจจำหน่าย จ่าย โอนอสังหาริมทรัพย์นั้นได้ รวมทั้งจำกัดการใช้ประโยชน์อสังหาริมทรัพย์นั้นโดยลูกหนี้ ส่วนการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ยึดได้ อาจกระทำโดยการตกลงซื้อขายตามคำสั่งอนุญาตของศาล (vente amiable sur autorisation judiciaire) หรืออาจเป็นการขายทอดตลาด (vente par adjudication) ก็ได้

(๒.๓.๖) มาตรการหรือบทลงโทษผู้ขัดขวางหรือไม่ให้ความร่วมมือในการบังคับชำระหนี้ ในกรณีที่ลูกหนี้กระทำโดยไม่สุจริตเพื่อขัดขวางการบังคับชำระหนี้ ศาลอาจมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ชดเชยค่าสินไหมทดแทน (dommages-intérêts) ได้ และกรณีที่บุคคลอื่นใดไม่ให้ความร่วมมือในการบังคับชำระหนี้โดยไม่มีเหตุอันควร ศาลอาจมีคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับ (astreintes) หรือค่าสินไหมทดแทน (dommages-intérêts) ได้

ในส่วนของความรับผิดชอบทางอาญา โดยที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นบุคคลที่ได้รับมอบให้ใช้อำนาจรัฐ (personne dépositaire de l'autorité publique) หากผู้ใดต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานบังคับคดีในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ย่อมเป็นความผิดอาญารฐานต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน (délit de rébellion) ตามมาตรา ๔๓๓-๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ ยูโร ตามมาตรา ๔๓๓-๗ โดยกรณีที่ความผิดดังกล่าวได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธ

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกิน ๗๕,๐๐๐ ยูโร ตามมาตรา ๔๓๓-๘ ส่วนกรณีที่มีการทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงานบังคับคดีถือเป็นความผิดอาญาฐานจงใจทำร้ายร่างกาย (délit de violences volontaires) ซึ่งประมวลกฎหมายอาญากำหนดให้การทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น (circonstance aggravante) โดยกรณีที่ทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานป่วยเจ็บจนประกอบกรณีอีกตามปกติไม่ได้ไม่เกินแปดวัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับไม่เกิน ๔๕,๐๐๐ ยูโร (มาตรา ๒๒๒-๑๓) และกรณีที่เป็นเหตุให้เจ้าพนักงานป่วยเจ็บจนประกอบกรณีอีกตามปกติไม่ได้เกินแปดวัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกิน ๗๕,๐๐๐ ยูโร (มาตรา ๒๒๒-๑๒) โดยกรณีที่เป็นการทำร้ายร่างกายโดยไม่มีเจตนาฆ่าแต่เป็นเหตุให้เจ้าพนักงานถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปี (มาตรา ๒๒๒-๘ ๔º) และกรณีที่เป็นการทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานได้รับอันตรายสาหัส (เสียอวัยวะหรือทุพพลภาพตลอดชีวิต) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี (มาตรา ๒๒๒-๑๐) ทั้งนี้ นอกจากความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อร่างกายของเจ้าพนักงานแล้ว มาตรา ๔๓๓-๕ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ยังกำหนดความผิดอาญาฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงาน (délit d'outrage) โดยผู้ที่แสดงออกด้วยวาจา ทำทาง การข่มขู่ ข้อความ รูปภาพ หรือด้วยการส่งวัตถุใด ๆ ไปยังบุคคลที่ได้รับมอบให้ใช้อำนาจรัฐในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในทางที่ละเมิดศักดิ์ศรีของบุคคลดังกล่าวหรือเป็นการไม่เคารพต่อตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีและปรับไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ ยูโร

(๒.๔) การโต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงินและมาตรการบังคับชำระหนี้

รัฐกฤษฎีกา ฉบับที่ ๒๐๑๒-๑๒๔๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ค.ศ. ๒๐๑๒ ว่าด้วยการบริหารงบประมาณและการบัญชีภาครัฐ กำหนดให้ลูกหนี้ผู้รับคำสั่งให้ชำระเงินของนิติบุคคลมหาชน มีสิทธิโต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงิน (opposition à exécution) และได้แย้งมาตรการบังคับชำระหนี้ (opposition à poursuite) การโต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงินเป็นการโต้แย้งสภาพหนี้ จำนวนหนี้ และกำหนดชำระหนี้ ส่วนการโต้แย้งมาตรการบังคับชำระหนี้เป็นการโต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของการบังคับชำระหนี้ เช่น คำสั่งบังคับชำระหนี้ การโต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงินและการโต้แย้งมาตรการบังคับชำระหนี้จะกระทำโดยการยื่น “คำร้องเรียน” (réclamation) ต่อฝ่ายปกครอง ซึ่งการยื่นคำร้องเรียนนี้เป็นระบบอุทธรณ์บังคับ โดยลูกหนี้จะต้องยื่นคำร้องเรียนต่อฝ่ายปกครองก่อน จึงจะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลต่อไปได้

(๒.๔.๑) การยื่นคำร้องเรียนต่อฝ่ายปกครอง

ลูกหนี้ต้องยื่นคำร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่บัญชีภาครัฐผู้มีหน้าที่ติดตามให้มีการชำระเงิน โดยกรณีโต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงินลูกหนี้จะต้องยื่นคำร้องเรียนภายใน ๒ เดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งให้ชำระเงิน และผู้มีอำนาจต้องพิจารณาคำร้องเรียนให้เสร็จภายใน ๖ เดือนนับแต่วันที่รับคำร้องเรียน หากครบกำหนดเวลาแล้ว ยังไม่มีการแจ้งคำวินิจฉัย ถือว่าฝ่ายปกครองยกคำร้องเรียนโดยปริยาย ส่วนการโต้แย้งมาตรการบังคับชำระหนี้ จะต้องยื่นคำร้องเรียนภายใน ๒ เดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งบังคับชำระหนี้และผู้มีอำนาจต้องพิจารณาคำร้องเรียนให้เสร็จภายใน ๒ เดือนนับแต่วันที่รับคำร้องเรียน หากครบกำหนดเวลาแล้ว ยังไม่มีการแจ้งคำวินิจฉัย ถือว่าฝ่ายปกครองยกคำร้องเรียนโดยปริยาย ทั้งนี้ การยื่นคำร้องเรียนต่อฝ่ายปกครองมีผลเป็นการทุเลาการบังคับชำระหนี้ไว้ชั่วคราวในระหว่างการพิจารณาคำร้องเรียน โดยฝ่ายปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงต้องระงับการบังคับชำระหนี้ไว้ก่อน

(๒.๔.๒) การฟ้องคดีต่อศาล

ในกรณีที่ลูกหนี้ไม่พอใจในคำวินิจฉัยของฝ่ายปกครองเกี่ยวกับการโต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงินหรือการโต้แย้งมาตรการบังคับชำระหนี้ ลูกหนี้สามารถฟ้องคดีต่อศาลได้ภายใน

๒ เดือนนับแต่วันที่ได้รับความวินิจฉัยหรือนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาซึ่งถือว่าฝ่ายปกครองยกคำร้องเรียน โดยปริยาย โดยการฟ้องคดีจะมีผลเป็นการทูลเกล้าฯการบังคับชำระหนี้ไว้ชั่วคราวในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล หน่วยงานของรัฐจึงต้องระงับการบังคับชำระหนี้ไว้ก่อน

สำหรับศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีกรณีการฟ้องโต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงิน (opposition à exécution) หากหนี้ที่จะบังคับชำระหนี้เป็นหนี้ในทางปกครอง (créance de nature administrative) จะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง แต่ถ้าเป็นหนี้ในทางแพ่ง (créance de nature privée) จะต้องฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม ส่วนการฟ้องโต้แย้งมาตรการบังคับชำระหนี้ (opposition à poursuite) ลูกหนี้ต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีพิพาทเกี่ยวกับการบังคับชำระหนี้ในทุกกรณี

คดีฟ้องโต้แย้งคำสั่งให้ชำระเงินต่อศาลปกครองเป็นคดีที่ศาลมีอำนาจเต็ม (contentieux de pleine juridiction) โดยศาลมีอำนาจพิพากษาเพิกถอนคำสั่งหรือแก้ไขคำสั่งในทางใดทางหนึ่งก็ได้ เช่น ปรับลดจำนวนเงินที่ลูกหนี้ต้องชำระ หรือศาลอาจมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งให้ชำระเงินโดยกำหนดเงื่อนไข (annulation conditionnelle) เช่น กรณีที่คำสั่งให้ชำระเงินมีเหตุบกพร่องในเรื่องรูปแบบอันเป็นเหตุบกพร่องที่สามารถแก้ไขเยียวยาได้ ศาลก็อาจกำหนดให้คำพิพากษามีผลเพิกถอนคำสั่งเมื่อฝ่ายปกครองมิได้แก้ไขเยียวยาข้อบกพร่องดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม แม้ศาลปกครองจะมีอำนาจพิพากษาว่าคำสั่งให้ชำระเงินไม่ชอบด้วยกฎหมายและเพิกถอนคำสั่ง แต่ก็ไม่มีอำนาจพิพากษาใด ๆ เกี่ยวกับมาตรการบังคับชำระหนี้ได้ เพราะเป็นเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม ลูกหนี้จึงต้องไปฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมเพื่อขอให้เพิกถอนมาตรการบังคับชำระหนี้เป็นอีกคดีหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติเมื่อศาลปกครองได้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งให้ชำระเงินแล้ว โดยปกติหน่วยงานของรัฐก็จะยุติการบังคับชำระหนี้ เพราะมาตรการบังคับชำระหนี้ย่อมปราศจากคำสั่งที่เป็นฐานในการบังคับ และไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนการฟ้องคดีโต้แย้งมาตรการบังคับชำระหนี้ต่อศาลยุติธรรม นอกจากศาลจะมีอำนาจเพิกถอนมาตรการบังคับแล้ว หากการบังคับชำระหนี้ทำให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ ศาลก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ได้ด้วย

๔. การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) โดยในการรับฟังความคิดเห็นได้นำหลักการซึ่งเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ไปรับฟังในขั้นก่อนการจัดทำร่างกฎหมาย และเมื่อได้จัดทำร่างกฎหมายแล้วได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นอีกสองครั้ง สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้

๔.๑ การนำหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ไปรับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็นในหลักการของร่างพระราชบัญญัติการบังคับทางปกครอง พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) ระหว่างวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย รวมทั้งหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อประกอบการรับฟังความคิดเห็น มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมดจำนวน ๒๓ คน

๔.๒ การนำร่างพระราชบัญญัติฯ ไปรับฟังความคิดเห็น

(๑) การเสวนาทางวิชาการ เรื่อง “หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครอง” เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในวาระที่หนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมรอยัล ปริ๊นเซส หลานหลวง กรุงเทพฯ

การเสวนาครั้งนี้เป็นการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองของต่างประเทศ และหลักการสำคัญ ของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) รวมถึง การถาม-ตอบ เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนา โดยมีผู้เข้าร่วมการเสวนาจากหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน จำนวน ๑๒๐ คน และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๕๐ คน

(๒) การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในวาระที่สอง ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) ระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ โดยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องตรา กฎหมาย หลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ และร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการพิจารณา ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อประกอบการรับฟังความคิดเห็น โดยมีผู้แสดงความคิดเห็น ทั้งหมดจำนวน ๘ คน

(๓) โครงการสัมมนาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และรับฟังความคิดเห็นในหัวข้อ “หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครอง” เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ กฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในวาระที่สอง ในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรม รอยัล ซิตี กรุงเทพฯ

การรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสำคัญของ ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) และรับฟังความคิดเห็นในรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจาก หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน จำนวน ๑๕๐ คนและมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๖๑ คน

ทั้งนี้ รายละเอียดของประเด็นที่นำไปรับฟังความคิดเห็น คำชี้แจง และเหตุผล ในการนำความคิดเห็นมาพิจารณาในแต่ละประเด็นและการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น ปรากฏตาม รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง)

๕. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองให้มีความชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

๕.๑ ประชาชนโดยเฉพาะผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้รับประโยชน์ จากการบังคับทางปกครองที่มีมาตรฐานและเป็นธรรม

๕.๒ การกำหนดวิธีการในการโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้มีความชัดเจน ส่งผลให้ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง
สามารถใช้สิทธิทางศาลได้อย่างถูกต้อง

ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p> <p style="text-align: center;">..... ....</p> <p style="text-align: center;">..... .....</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง</p> <p style="text-align: center;">..... .....</p> <p style="text-align: center;">มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p>	

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว</p> <p>คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้เลขาธิการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง</p> <p>ส่วนที่ ๘ การบังคับทางปกครอง</p> <hr/>	<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๖๓/๑๕ มาตรา ๖๓/๑๖ มาตรา ๖๓/๑๗ และมาตรา ๖๓/๑๘ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้เลขาธิการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๖๓/๒ วรรคหนึ่ง”</p> <p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกส่วนที่ ๘ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๖๓ ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙</p>	<p>แก้ไขการอ้างอิงเลขมาตราเพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง</p> <p>ยกเลิกบทบัญญัติในส่วนที่ ๘ การบังคับทางปกครองและนำไปบัญญัติเป็นหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕๕ การบังคับทางปกครองไม่ใช้กับเจ้าหน้าที่ด้วยกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น</p> <p>มาตรา ๕๖ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว</p> <p>เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพิกเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทรวงกระหือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด</p>	<p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๖๗/๑ ถึงมาตรา ๖๗/๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙</p> <p>“หมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง</p> <hr/> <p>ส่วนที่ ๑ บททั่วไป</p> <hr/> <p>มาตรา ๖๗/๑ การบังคับทางปกครองไม่ใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐด้วยกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น</p> <p>มาตรา ๖๗/๒ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว</p> <p>เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพิกเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทรวงกระหือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด</p>	<p>เพิ่มหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองขึ้นใหม่ ให้ความชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น</p> <p>กำหนดขอบเขตของการบังคับทางปกครอง โดยไม่ใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐด้วยกัน</p> <p>กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตน</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖๓ ถ้าบทกฎหมายใดกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว แต่เจ้าหน้าที่เห็นว่ามาตรการบังคับนั้นมีลักษณะที่จะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามหมวดนี้ เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามหมวดนี้แทนก็ได้</p> <p>มาตรา ๖๒ ผู้ถูกดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองอาจอุทธรณ์การบังคับทางปกครองนั้นได้ การอุทธรณ์การบังคับทางปกครองให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเดียวกันกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง</p>	<p>มาตรา ๖๓/๓ ถ้าบทกฎหมายใดกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าการใช้มาตรการบังคับนั้นจะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามหมวดนี้ เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามหมวดนี้แทนก็ได้</p> <p>มาตรา ๖๓/๔ ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่บุคคลใด หากบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย ให้ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ ถ้าบุคคลนั้นมีทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก ให้ถือว่าทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกอยู่ภายใต้การบังคับทางปกครองนั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตายก่อนได้รับแจ้งมาตรการบังคับทางปกครอง ให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองต่อทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกแล้วแต่กรณี</p> <p>ในกรณีที่เป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่นิติบุคคลใด หากนิติบุคคลนั้นสิ้นสภาพ โอนกิจการหรือควบรวมกิจการ ให้ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ โดยให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองไปยังผู้ชำระบัญชีหรือนิติบุคคลที่รับโอนกิจการหรือเกิดจากการควบรวมกิจการแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โดยไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งทางปกครองใหม่แก่บุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวอีก</p> <p>มาตรา ๖๓/๕ ในกรณีที่บทบัญญัติในหมวดนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้กำหนดเป็นอย่างอื่น ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองอาจอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองนั้นได้</p>	<p>กำหนดให้เจ้าหน้าที่สามารถเลือกใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายนี้แทนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่กำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะได้</p> <p>กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองถึงแก่ความตาย และกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเป็นนิติบุคคลที่สิ้นสภาพ โอนกิจการ หรือควบรวมกิจการ</p> <p>กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ ผู้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้ชำระภายในระยะเวลา ที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตาม</p>	<p>การอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ตามส่วนที่ ๕ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ในหมวด ๒ คำสั่ง ทางปกครอง</p> <p>มาตรา ๖๓/๖ บทบัญญัติในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับกับ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินหรือ ให้กระทำหรือละเว้นกระทำที่ศาลได้มีคำพิพากษาให้ชำระเงิน หรือให้กระทำหรือละเว้นกระทำแล้ว</p> <p>ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามส่วนที่ ๒ การบังคับ ตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน และส่วนที่ ๓ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้น กระทำ เมื่อศาลได้รับฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งไว้แล้ว เว้นแต่จะได้มี การถอนฟ้อง หรือศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความ เพราะเหตุอื่น</p> <p>ส่วนที่ ๒ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน</p> <hr/> <p>๑. การบังคับโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ</p> <hr/> <p>มาตรา ๖๓/๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครอง ให้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้ชำระ ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มี</p>	<p>กำหนดขอบเขตของการบังคับทางปกครอง โดยไม่ใช้บังคับแก่การบังคับตามคำสั่งทางปกครอง ที่กำหนดให้ชำระเงิน ให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ที่ศาลได้มีคำพิพากษาให้ชำระเงิน ให้กระทำหรือ ละเว้นกระทำแล้วหรือกรณีที่ศาลได้รับฟ้องคดีที่ เกี่ยวกับการบังคับให้ชำระเงิน ให้กระทำหรือ ละเว้นกระทำไว้แล้ว</p> <p>กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบังคับตามคำสั่ง ทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินโดยเจ้าหน้าที่ ของหน่วยงานของรัฐ</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>คำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน</p>	<p>การปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้</p> <p>ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป</p> <p>เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา ๖๓/๘ เจ้าพนักงานบังคับทางปกครองต้องดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด</p> <p>คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ไม่มีการอุทธรณ์คำสั่งต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองภายในระยะเวลาอุทธรณ์</p> <p>(๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ และไม่มีการฟ้องคดีต่อศาลภายในระยะเวลาการฟ้องคดี</p> <p>(๓) ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษายกฟ้อง หรือเพิกถอนคำสั่งบางส่วน และคดีถึงที่สุดแล้ว</p> <p>หากเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองยึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระเงินครบถ้วน และล่วงพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพิ่มเติมอีกมิได้</p>	<p>กำหนดระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง และกำหนดความหมายของคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้แห่งการบังคับทางปกครองที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งเพื่อชำระเงิน รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง ให้กระทำได้แม้ล่วงพ้นระยะเวลาดังกล่าว</p> <p>มาตรา ๖๗/๙ กรณีที่มีการอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองและขอทุเลาการบังคับตามมาตรการดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง หรือผู้มีอำนาจพิจารณาค่าอุทธรณ์ อาจสั่งให้มีการทุเลาการบังคับทางปกครองไว้ก่อนก็ได้ โดยอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองต้องปฏิบัติตามด้วยก็ได้</p> <p>มาตรา ๖๗/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการบังคับทางปกครองให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีอำนาจ</p> <p>(๑) มีหนังสือสอบถามสถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมที่ดิน กรมการขนส่งทางบก กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินที่มีทะเบียนเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง</p> <p>(๒) ขอให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระงับการจดทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง</p>	<p>กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทุเลาการบังคับทางปกครอง</p> <p>กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีอำนาจในการสืบทรัพย์สิน</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>สถาบันการเงินได้ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการดำเนินการตาม (๑) ให้ถือว่าไม่เป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และกฎหมายอื่น</p> <p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือคำขอของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>มาตรา ๖๗/๑๑ ในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าหรือรองให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือหน่วยงานอื่นดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้ โดยให้หน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจตามมาตรา ๖๗/๑๐ ด้วย</p> <p>ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการสืบหาทรัพย์สินและหากจำนวนเงินที่ต้องชำระตามมาตรการบังคับทางปกครองนั้นมีมูลค่าตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปหรือตามมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง หน่วยงานของรัฐอาจมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สินแทนได้ ให้เอกชนที่สืบพบทรัพย์สินได้รับค่าตอบแทนไม่เกิน* ร้อยละสองครึ่งจากเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินที่สืบพบได้ ทั้งนี้ จำนวนเงินค่าตอบแทนสูงสุดต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อจำนวนเงินที่ต้องชำระตามคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้นหรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน การกำหนดค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายค่าตอบแทนตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>กำหนดให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สามารถมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕๗ วรรคสอง วิธีกรียัด การายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>มาตรา ๖๓/๑๒ ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่กฎกระทรวงไม่ได้กำหนดไว้ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่า</p> <p>(๑) เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงิน</p> <p>(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง</p> <p>(๓) อำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(๔) เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึงเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง</p> <p>มาตรา ๖๓/๑๓ การโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดให้เสนอต่อศาล ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลขำนัญพิเศษอื่น แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น</p> <p>(๒) ศาลปกครอง สำหรับกรณีอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับ (๑)</p>	<p>กำหนดวิธีการในการนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>กำหนดเขตอำนาจศาลในกรณีที่มีการโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๖๓/๑๔ กรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในคดีอื่นได้มีการยึดทรัพย์สินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่นใดของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อนำเงินมาชำระตามคำพิพากษา ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิขอเข้าเฉลี่ยได้เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา</p> <p style="text-align: center;">๒. การบังคับโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี</p> <hr style="width: 10%; margin: auto;"/> <p>มาตรา ๖๓/๑๕ ในกรณีที่มีการบังคับให้ชำระเงินและคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว หากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินประสงค์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับคดี ให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด เพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีโดยระบุจำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองยังมีได้ชำระตามคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ ไม่ว่าหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้บังคับทางปกครองหรือได้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระเงินหรือได้รับชำระเงินไม่ครบถ้วน</p> <p>เมื่อหน่วยงานของรัฐยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นว่าคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและให้ถือว่าผู้ที่ต้องชำระเงินเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา</p>	<p>กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิขอเข้าเฉลี่ยทรัพย์สินในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในคดีอื่นได้มีการยึดทรัพย์สินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่นใดของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองไว้</p> <p>กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี และกำหนดเขตอำนาจศาลที่จะวินิจฉัยชี้ขาดหรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องการบังคับคดี และเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐติดต่อกกรมบังคับคดีพร้อมทั้งหนังสือแจ้งให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบว่าศาลได้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีแล้ว</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่า ศาลจังหวัด ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี หรือศาลแพ่งอื่นในกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีที่อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือที่ทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองนั้นตั้งอยู่ในเขตศาล มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับการบังคับคดี และเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี</p> <p>กรณีคำขอซึ่งอาจยื่นต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาล ไม่ว่าจะ เป็นเพราะภูมิลำเนาของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองก็ดี เพราะที่ตั้งของทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองก็ดี หรือเพราะมีผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหลายคนในมูลหนี้ที่เกี่ยวข้องกันก็ดี จะยื่นคำขอต่อศาลใดศาลหนึ่งเข้มนั้นก็ได้</p> <p>หน่วยงานของรัฐตามมาตรานี้ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา ๖๓/๑๖ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว แต่ผู้ต้องชำระเงินฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง และศาลปกครองได้รับคำฟ้องไว้พิจารณา ผู้ต้องชำระเงินอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจ</p>	<p>กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการงดการบังคับคดี ในกรณีที่ผู้ต้องชำระเงินยื่นคำฟ้องขอให้ศาลพิจารณาคดีใหม่</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ในการออกหมายบังคับคดีตามมาตรา ๖๗/๑๕ เพื่อให้ขอให้ สั่งการบังคับคดีไว้ก่อน หากศาลพิจารณาคำร้องแล้วมีคำสั่งให้ งดการบังคับคดี ให้ศาลส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตั้งการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลา หรือเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนด รวมทั้งส่งคำบอกกล่าว งดการบังคับคดีให้หน่วยงานของรัฐและบุคคลภายนอก ผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า</p> <p>ถ้าหน่วยงานของรัฐยื่นคำร้องว่าอาจได้รับความเสียหาย จากการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและมีพยานหลักฐานเบื้องต้น แสดงว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องชำระเงินวางเงินหรือหาประกันตามที่ ศาลเห็นสมควรภายในระยะเวลาที่ศาลจะกำหนด เพื่อเป็น ประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐสำหรับ ความเสียหายที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุเป็นข้อในการบังคับคดี อันเกิดจากการยื่นคำร้องนั้น หรือกำหนดวิธีการชั่วคราว เพื่อคุ้มครองอย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าผู้ต้องชำระเงิน ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้ศาลสั่งให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป</p> <p>มาตรา ๖๗/๑๗ เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดี ให้ความหมายในมาตรา ๖๗/๑๐ และมาตรา ๖๗/๑๑ มาใช้บังคับ กับการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับ ทางปกครองด้วย</p>	<p>กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการสืบหา ทรัพย์สินและการมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชน ดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนมาใช้บังคับกับกรณีที่ เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการบังคับ ทางปกครอง</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕๘ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำการ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนโดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่</p>	<p>มาตรา ๖๓/๑๘ เจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งทางปกครองต้องดำเนินการสืบทรัพย์และเจ้าพนักงานบังคับคดีต้องดำเนินการเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด และให้นำความในมาตรา ๖๓/๘ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลมมิให้นำระยะเวลาระหว่างการงดการบังคับคดีตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๖๓/๑๖ วรรคหนึ่ง มานับรวมในระยะเวลาสิบปีตามวรรคหนึ่ง</p> <p>ส่วนที่ ๓ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำการ</p> <hr/> <p>มาตรา ๖๓/๑๙ ในส่วนนี้ “คำปรับบังคับการ” หมายความว่า คำปรับที่เจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำการ ชำระเป็นรายวันไปจนกว่าจะยุติการฝ่าฝืนคำสั่งหรือได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งแล้วไม่ว่าจะเป็นคำปรับที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่น</p> <p>มาตรา ๖๓/๒๐ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำการ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนโดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละยี่สิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสั่งกัก</p>	<p>กำหนดระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าพนักงานบังคับคดี</p> <p>กำหนดความหมายของคำปรับบังคับการ</p> <p>กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำการ</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>(๒) ให้มีการชำระค่าปรับทางปกครองตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับทางปกครองจำนวนเท่าใดสำหรับในกรณีใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน</p> <p>มาตรา ๕๙ ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๘ เจ้าหน้าที่จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควรแก่กรณี คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้ คำเตือนนั้นจะต้องระบุ</p> <p>(๑) มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ให้ชัดเจน แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้</p> <p>(๒) ค่าใช้จ่ายในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนหรือจำนวนค่าปรับทางปกครอง แล้วแต่กรณี</p> <p>การกำหนดค่าใช้จ่ายในคำเตือน ไม่เป็นการตักสิทธิที่จะเรียกค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ได้กำหนดไว้</p>	<p>(๒) ให้มีการชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการจำนวนเท่าใดสำหรับในกรณีใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน</p> <p>มาตรา ๖๓/๒๑ ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๒๐ เจ้าหน้าที่จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควรแก่กรณี คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้ คำเตือนนั้นจะต้องระบุ</p> <p>(๑) มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ให้ชัดเจน แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้</p> <p>(๒) ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน หรือจำนวนค่าปรับบังคับการ แล้วแต่กรณี</p> <p>การกำหนดค่าใช้จ่ายในคำเตือน ไม่เป็นการตักสิทธิที่จะเรียกค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ได้กำหนดไว้</p>	<p>กำหนดขั้นตอนในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในกรณีแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖๐ เจ้าหน้าที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในคำเตือนตามมาตรา ๕๔ การเปลี่ยนแปลงมาตรการจะทำได้ก็ต่อเมื่อปรากฏว่ามาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์</p> <p>ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ แต่ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในกรณีจำเป็นเจ้าหน้าที่อาจขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้</p>	<p>มาตรา ๖๗/๒๒ เจ้าหน้าที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในคำเตือนตามมาตรา ๖๗/๒๑ การเปลี่ยนแปลงมาตรการจะทำได้ก็ต่อเมื่อปรากฏว่ามาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์</p> <p>ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ แต่ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุ</p> <p>ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เจ้าหน้าที่อาจแจ้งขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้</p>	<p>กำหนดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และกำหนดให้เจ้าหน้าที่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้ แม้ไม่มีการต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง</p>
<p>มาตรา ๖๑ ในกรณีไม่มีการชำระค่าปรับทางปกครองให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๗</p>	<p>มาตรา ๖๗/๒๓ ในกรณีไม่มีการชำระค่าปรับบังคับการ ค่าใช้จ่าย หรือเงินเพิ่มรายวัน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับทางปกครองตามส่วนที่ ๒ ต่อไป</p> <p>มาตรา ๖๗/๒๔ การฟ้องคดีโต้แย้งการบังคับทางปกครองตามส่วนนี้ ให้เสนอต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น"</p> <p>มาตรา ๖ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้วเป็นเวลานานหนึ่งปีในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งนั้นดำเนินการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป โดยจะดำเนินการตามมาตรา ๖๗/๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมบังคับคดีก่อน</p>	<p>กำหนดให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินมาใช้บังคับกับคำสั่งให้ชำระค่าปรับบังคับการ ค่าใช้จ่ายหรือเงินเพิ่มรายวัน</p> <p>กำหนดเขตอำนาจศาลที่พิจารณาคดีเกี่ยวกับการโต้แย้งการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ</p> <p>เพื่อให้กรมบังคับคดีไม่มีการะมาจนเกินสมควรและสามารถใช้เวลาพิจารณารับดำเนินการบังคับทางปกครองในเรื่องที่สำคัญให้แก่หน่วยงานของรัฐได้</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๗ บรรดาคดีเกี่ยวกับการโต้แย้งการใช้ มาตรการบังคับทางปกครองซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลใดในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณา และมีคำพิพากษาต่อไปจนคดีนั้นถึงที่สุด</p> <p>มาตรา ๘ ให้กรมบังคับคดี สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำโครงสร้างกรมบังคับคดี กรอบอัตรากำลัง ข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ภายใน หกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๙ บรรดากฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกโดย อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมี กฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้</p>	<p>เพื่อรองรับคดีเกี่ยวกับการโต้แย้งการใช้ มาตรการบังคับทางปกครองที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>เพื่อรองรับการดำเนินการกิจการที่เกี่ยวข้องกับ การบังคับทางปกครองของกรมบังคับคดี</p> <p>เพื่อรองรับบรรดากฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ใช้ บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป</p> <p>กำหนดผู้รักษาการตามกฎหมาย</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	ผู้รับสนองพระราชโองการ ..... นายกรัฐมนตรี	

หน้าว่าง

แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง

ลำดับ	ร่างมาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญ	กำหนดเวลา
๑	มาตรา ๖๓/๒	กฎกระทรวง	เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองให้กับเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่น	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
๒	มาตรา ๖๓/๗	กฎกระทรวง	เพื่อกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
๓	มาตรา ๖๓/๑๑	กฎกระทรวง	เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน การกำหนดค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายค่าตอบแทน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
๔	มาตรา ๖๓/๑๑	กฎกระทรวง	กำหนดมูลค่าของจำนวนเงินที่ต้องชำระตามมาตรการบังคับทางปกครองที่หน่วยงานของรัฐอาจมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สินแทนได้	ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป
๕	มาตรา ๖๓/๑๒	กฎกระทรวง	เพื่อกำหนดอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
๖	มาตรา ๖๓/๑๒	กฎกระทรวง	เพื่อกำหนดขั้นตอนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
๗	มาตรา ๖๓/๑๕	กฎกระทรวง	เพื่อกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแทนได้	ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของหน่วยงานของรัฐ
๘	มาตรา ๖๓/๒๐	กฎกระทรวง	เพื่อกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการ	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้

หน้าว่าง

การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง)

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ.....สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองให้มีความชัดเจน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

โดยที่ปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ เนื่องจาก

(๑) การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดให้นำวิธีการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยมีได้กำหนดรายละเอียดและวิธีปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินการไม่มีมาตรฐาน ส่งผลต่อความเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๒) เจ้าหน้าที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการแทนได้

(๓) การบังคับทางปกครองไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สิน และมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการได้

(๔) ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เพื่อให้การดำเนินการบังคับทางปกครองมีวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลกระทบใด

หน่วยงานของรัฐจะไม่สามารถบังคับทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองขาดความชัดเจน และการดำเนินการบังคับทางปกครองจะไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อันจะสร้างความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

มีทางเลือกเดียวคือการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) กำหนดรายละเอียดและวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อออกหมายบังคับคดีตามคำสั่งให้ชำระเงินที่เป็นที่สุดและตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินการดังกล่าว

(๓) กำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐในการสืบหาทรัพย์สิน และสามารถมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

(๑) การกำหนดรายละเอียดและวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินให้มีความชัดเจนจะส่งผลให้การดำเนินการบังคับทางปกครองมีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงาน และเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๒) การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อออกหมายบังคับคดีตามคำสั่งให้ชำระเงินที่เป็นที่สุดและตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินการดังกล่าว และการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐในการสืบหาทรัพย์สิน และสามารถมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้ จะส่งผลให้การบังคับทางปกครองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๓) การกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จะทำให้ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองสามารถใช้สิทธิโต้แย้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

การบังคับทางปกครองมีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

(๑) การดำเนินการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๒) ประชาชนสามารถใช้สิทธิโต้แย้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อย่างถูกต้อง

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้ การดำเนินการบังคับทางปกครองเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจรัฐในการดำเนินการที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน จึงไม่สามารถให้เอกชนดำเนินการได้

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถมอบหมายให้เอกชนดำเนินการในขั้นตอนของการสืบหาทรัพย์สินซึ่งไม่มีผลกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของประชาชนในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหนี้ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการสืบหาทรัพย์สินและจำนวนเงินที่ต้องชำระตามมาตรการ

บังคับทางปกครองนั้นต้องมีมูลค่าสูงและคุ้มค่าในการจ่ายค่าตอบแทนในการให้เอกชนมาดำเนินการแทน โดยในเบื้องต้นได้กำหนดจำนวนเงินไว้ตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป หรือตามมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้น โดยกฎกระทรวงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐที่ต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐอาจขอความร่วมมือจากสำนักงานอัยการสูงสุดหรือหน่วยงานอื่นในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง และอาจขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีและตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้พระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกัน

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง .....

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐในเรื่อง .....

ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่องการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ให้มีความชัดเจนทันสมัย และเป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ (ยุทธศาสตร์ที่ ๖ หัวข้อที่ ๖.๖)

แนวทางการปฏิรูปประเทศสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๑ มีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้ เพราะการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน จะต้องกำหนดให้อำนาจแก่หน่วยงานของรัฐ และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จึงจำเป็นต้องกระทำโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

การที่จะให้หน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานไปกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบังคับทางปกครองเอง อาจทำให้การบังคับทางปกครองขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

เนื่องจากในปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดให้นำวิธีการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยมีได้กำหนดรายละเอียดและวิธีปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินการไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลต่อความเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่อาจได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงมีความจำเป็นต้องตรา

พระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศเนื่องจากเป็นกฎหมายในลักษณะเป็นการทั่วไป

ทอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้กรมบังคับคดีเตรียมความพร้อมในด้านโครงสร้างองค์กร บุคลากร และงบประมาณ เพื่อรองรับภารกิจใหม่ในการดำเนินการบังคับทางปกครองให้กับหน่วยงานของรัฐ.....

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ ถ้าจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากเป็นกฎหมายกลางที่ใช้บังคับกับการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐทั่วราชอาณาจักร จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม (ข้ามไปข้อ ๓.๗) กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม

ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองเพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานของรัฐในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จึงจำเป็นต้องใช้ระบบกำกับติดตามเพื่อให้การดำเนินการเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้นำระบบอนุญาตมาใช้ในกฎหมาย

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้นำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมาย

๓.๙ มีการหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

มีการกำหนดกรอบและแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการคัดเลือกเอกชนให้ทำหน้าที่สืบหาทรัพย์สิน

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

ไม่ได้กำหนดโทษอาญาเพิ่มเติม แต่ใช้โทษที่กำหนดไว้แล้วในประมวลกฎหมายอาญาสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือคำขอของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน โดยไม่มีเหตุสุดอันสมควร ตามมาตรา ๓๖๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือเจ้าหน้าที่ไม่ได้รับความร่วมมือในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินได้ การกำหนดโทษดังกล่าวจึงเป็นบทบังคับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือคำขอของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เพื่อให้เจ้าหน้าที่จะสามารถดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือคำขอของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จะส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถสืบหา และยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ อันจะทำให้การบังคับทางปกครองไม่อาจบรรลุผลได้ในที่สุด พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงกำหนดให้ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานซึ่งเป็นความผิดลหุโทษ ตามมาตรา ๓๖๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่
ไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

(๑) หน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการบังคับทางปกครองหรือที่ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่บังคับทางปกครอง

(๒) ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๓) ศาล

(๔) กรมบังคับคดี

(๕) สำนักงานอัยการสูงสุด

(๖) ภาคเอกชนที่รับดำเนินการสืบหาทรัพย์สิน

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

-ไม่มี-

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

 ด้านเศรษฐกิจ

ผู้ได้รับผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
(๑) หน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการบังคับทางปกครอง	การกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติในการบังคับทางปกครองอย่างชัดเจนและเปิดโอกาสให้หน่วยงานของรัฐยื่นคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีและแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อบังคับตามคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินที่เป็นที่สุดได้จะส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน	-ไม่มี-
(๒) ภาคเอกชนที่รับดำเนินการสืบหาทรัพย์สิน	เป็นการเปิดโอกาสให้กับภาคเอกชนในการรับมอบอำนาจจากหน่วยงานของรัฐในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองโดยได้รับค่าตอบแทนไม่เกินร้อยละสองครึ่งจากเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึดอายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินที่สืบพบได้	-ไม่มี-

 ด้านสังคม

ผู้ได้รับผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
(๑) หน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการบังคับทางปกครอง	การกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติในการบังคับทางปกครองอย่างชัดเจนจะส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และในกรณีที่หน่วยงานของรัฐใดไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองสามารถร้องขอให้หน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง และยื่นคำขอต่อศาลให้ออกหมายบังคับคดีและตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินได้	-ไม่มี-

ผู้ได้รับผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
(๒) ประชาชนผู้อยู่ใน บังคับของมาตรการ บังคับทางปกครอง	การกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติในการ บังคับทางปกครองอย่างชัดเจนจะทำให้ การบังคับทางปกครองมีมาตรฐานและ เป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการ บังคับทางปกครอง นอกจากนี้ การ กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับ ระยะเวลาในการใช้มาตรการบังคับ ทางปกครองและเขตอำนาจศาลในการ พิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้ มาตรการบังคับทางปกครอง จะทำให้ ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการ บังคับทางปกครองสามารถใช้สิทธิโต้แย้ง การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ได้อย่างถูกต้อง	-ไม่มี-
(๓) ศาล	การกำหนดเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจใน การพิจารณาข้อโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทาง ศาลเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทาง ปกครองให้มีความชัดเจน ทำให้ไม่เกิด ปัญหาเขตอำนาจศาลขัดกันและทำให้ศาล ปฏิบัติงานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น	-ไม่มี-
(๔) กรมบังคับคดี	กรมบังคับคดีมีภารกิจเพิ่มเติมในการ ดำเนินการบังคับทางปกครองให้กับ หน่วยงานของรัฐตามที่หน่วยงานของรัฐ ร้องขอ	หากไม่มีการเพิ่มอัตรากำลังและ งบประมาณให้เหมาะสมกับปริมาณ งานที่เพิ่มขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการบังคับทางปกครองได้
(๕) สำนักงานอัยการ สูงสุด	สำนักงานอัยการสูงสุดมีภารกิจเพิ่มเติมใน การสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของ มาตรการบังคับทางปกครองตามคำขอ ของหน่วยงานของรัฐ	-ไม่มี-

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

-ไม่มี-

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

-ไม่มี-

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ประชาชนโดยเฉพาะผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้รับประโยชน์จากการบังคับทางปกครองที่มีมาตรฐานและเป็นธรรม นอกจากนี้ การกำหนดระยะเวลาในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองและวิธีการในการโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้มีความชัดเจน จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่จะสามารถใช้สิทธิทางศาลได้อย่างถูกต้อง

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

-

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใดและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

-

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับทางปกครอง ทำให้การดำเนินการดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน และในกรณีที่หน่วยงานของรัฐใดไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง สามารถร้องขอให้หน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการแทนได้ โดยขั้นตอนการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐอาจร้องขอให้สำนักงานอัยการสูงสุด หน่วยงานอื่นหรือเอกชน ดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้ ส่วนขั้นตอนการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน หน่วยงานของรัฐสามารถร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี และแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้มีผลในการลดงบประมาณแผ่นดินโดยตรง แต่เมื่อพิจารณาผลโดยอ้อมแล้ว การที่การบังคับทางปกครองมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถบังคับชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองได้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้รัฐมีรายได้จากการบังคับทางปกครองเพิ่มขึ้นอันเป็นผลดีต่องบประมาณแผ่นดิน

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

การกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติในการบังคับทางปกครองอย่างชัดเจนจะทำให้การบังคับทางปกครองมีมาตรฐานและเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง นอกจากนี้

การกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลาในการใช้มาตรการทางปกครองและเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จะทำให้ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองสามารถใช้สิทธิโต้แย้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อย่างถูกต้อง

๕.๕. ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี เพราะพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินการบังคับทางปกครองให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการแก้ไขความยุ่งยากและปัญหาอุปสรรคในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐ

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและ การที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีการสร้างภาระหน้าที่และจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนแต่อย่างใด แต่มีการใช้งบประมาณในการเพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดีเพื่อรองรับภารกิจในการบังคับทางปกครองแทนหน่วยงานของรัฐ ซึ่งในปัจจุบันปรากฏจากการรวบรวมข้อมูลจำนวนเงินที่หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ยังไม่สามารถบังคับได้ของกรมบัญชีกลางเฉพาะคำสั่งที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องชำระเงินในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่ยังไม่สามารถบังคับได้มีจำนวนมากกว่าสองแสนล้านบาท ดังนั้นหากกรมบังคับคดีสามารถบังคับทางปกครองตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินแทนหน่วยงานของรัฐได้ หน่วยงานของรัฐจะได้รับชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองเป็นเงินจำนวนมาก งบประมาณที่ต้องใช้ในการเพิ่มบุคลากรของกรมบังคับคดีจึงมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับเงินที่หน่วยงานของรัฐจะได้รับ

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

ต้องเพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดี ในตำแหน่งเจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าหน้าที่ธุรการ รวมจำนวนประมาณ ๒๕๐ อัตรา เพื่อดำเนินการบังคับทางปกครองแทนหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

- เจ้าพนักงานบังคับคดี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ด้านกฎหมาย
- เจ้าหน้าที่ธุรการ จบการศึกษาในระดับวุฒิปริญญาตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือวุฒิปริญญาตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาพาณิชยการ และสาขาวิชาพาณิชยกรรม

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ ในระยะห้าปีโดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

ค่าจ้างบุคลากร จำนวน ๒๕๐ อัตรา รวมเป็นเงิน ๒๐๗ ล้านบาท โดยแบ่งเป็น

- ตำแหน่งเจ้าพนักงานบังคับคดี จำนวน ๑๕๐ อัตรา เป็นเงิน ๑๓๕ ล้านบาท

(๑๕๐ คน x ๑๕,๐๐๐ บาท x ๖๐ เดือน)

- ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน ๑๐๐ อัตรา เป็นเงิน ๗๒ ล้านบาท

(๑๐๐ คน x ๑๒,๐๐๐ บาท x ๖๐ เดือน)

(โปรดพลิก)

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้เชิญผู้แทนจากสำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงบประมาณ เข้าร่วมประชุม ซึ่งผู้แทนหน่วยงานดังกล่าวไม่มีข้อขัดข้องในการขอกำหนดอัตรากำลังเพิ่มเติม โดยขอให้กรมบังคับคดีดำเนินการขอปรับโครงสร้างหน่วยงานและเพิ่มจำนวนบุคลากรต่อสำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. ต่อไป นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังกำหนดให้กรมบังคับคดี สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างกรมบังคับคดี กรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๖.๓ วิธีการที่จะทำให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

มีการจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรับรู้และความเข้าใจให้แก่หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

มีการเผยแพร่ร่างกฎหมายและสรุปสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกัน

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น คือ

(๑) กรมบังคับคดี มีภารกิจเพิ่มเติมในการบังคับทางปกครองตามคำขอของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สำนักงานอัยการสูงสุด มีภารกิจเพิ่มเติมในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยหน่วยงานของรัฐที่ต้องทำหน้าที่บังคับทางปกครองมีการทำงานร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดสถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมที่ดิน กรมการขนส่งทางบก กรมทรัพย์สินทางปัญญา และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินที่มีทะเบียนในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง และมีการทำงานร่วมกับกรมบังคับคดีในการดำเนินการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินแทนหน่วยงานของรัฐอีกด้วย

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

มีการกำหนดกรอบและแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองรวมทั้งการคัดเลือกเอกชนให้ทำหน้าที่สืบหาทรัพย์สิน

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร
ไม่มี

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองอยู่ภายใต้การตรวจสอบของผู้ออกคำสั่งทางปกครอง ซึ่งโดยปกติได้แก่หัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่บังคับทางปกครอง

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองอาจอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และอาจโต้แย้งการบังคับทางปกครองต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่

มีการจัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองดังนี้

มาตรา	กำหนดเวลา
กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองให้กับเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่น (มาตรา ๖๓/๒)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง (มาตรา ๖๓/๓)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน การกำหนดค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายค่าตอบแทน (มาตรา ๖๓/๑๑)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
กฎกระทรวงกำหนดมูลค่าของจำนวนเงินที่ต้องชำระตามมาตรการบังคับทางปกครองที่หน่วยงานของรัฐอาจมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สินแทนได้ (มาตรา ๖๓/๑๑)	ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป
กฎกระทรวงกำหนดอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๖๓/๑๒)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
กฎกระทรวงกำหนดขั้นตอนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน(มาตรา ๖๓/๑๒)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
กฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแทนได้ (มาตรา ๖๓/๑๕)	ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของหน่วยงานของรัฐ
กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการ (มาตรา ๖๓/๒๐)	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดภายใน ๙๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

-

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

การตราอนุบัญญัตินั้นจะกระทำได้เฉพาะภายใต้กรอบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้เท่านั้น

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

ประชาชนทั่วไป

องค์กรอื่น ได้แก่สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่

มีการเปิดเผยผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการ

พิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

(นางสาวจรรุวรรณ เฮงตระกูล)

รองเลขาธิการฯ รักษาราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๑

กองกฎหมายปกครอง

ฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

โทร. ๐ ๒๖๑๙ ๙๖๐๗ ต่อ ๓๑๒๒ (นายศุภวัฒน์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๖๑๙ ๙๖๘๗

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

หน้าว่าง

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของ
ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้

๑. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) จำนวน ๒ ครั้ง

๑) การรับฟังความคิดเห็นในหลักการของร่างพระราชบัญญัติการบังคับทางปกครอง พ.ศ. .... ระหว่างวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย รวมทั้งหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อประกอบการรับฟังความคิดเห็น และมีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด จำนวน ๒๓ คน

๒) การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ถึงวันอังคาร ที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ โดยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย หลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ และร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อประกอบการรับฟังความคิดเห็น และมีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด จำนวน ๘ คน

๑.๒ การประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น จำนวน ๒ ครั้ง

๑) การเสวนาทางวิชาการ เรื่อง “หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครอง” เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมรอยัล ปริ้นเซส หลานหลวง กรุงเทพฯ การเสวนาครั้งนี้เป็นการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองของต่างประเทศ และหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) รวมถึงการถาม-ตอบ เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนา โดยมีผู้เข้าร่วมการเสวนา จำนวน ๑๒๐ คน และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๕๐ คน

๒) โครงการสัมมนาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และรับฟังความคิดเห็นในหัวข้อ “หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครอง” เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรม รอยัล ซิตี กรุงเทพฯ

การรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบังคับทางปกครอง) และรับฟังความคิดเห็นในรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน ๑๕๐ คน และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๖๑ คน

๒. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การ
มหาชน

๓. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงรายประเด็น

ในการรับฟังความคิดเห็น ผู้ที่แสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์และผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านเวทีอภิปรายและผ่านแบบสอบถาม และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวมาวิเคราะห์อย่างรอบด้านเพื่อประกอบการพิจารณา ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
<p>มาตรา ๖๓/๙ กรณีที่มีการอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองและขอทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาตามมาตรการดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง หรือผู้มีอำนาจพิจารณา คำอุทธรณ์ อาจสั่งให้มีการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาไว้ก่อนก็ได้ โดยอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองต้องปฏิบัติด้วยก็ได้</p>	<p>เมื่อผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง ยื่นอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ควรกำหนดให้มีผลเป็นการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาทางปกครองโดยอัตโนมัติ เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง</p>	<p>หากกำหนดให้การอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีผลเป็นการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาโดยอัตโนมัติจะเป็นการเปิดช่องให้ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองยื่นอุทธรณ์ทุกกรณีเพื่อขัดขวางมิให้มีการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จึงเห็นควรคงหลักการในร่างมาตรานี้ไว้ตามเดิม</p>
<p>มาตรา ๖๓/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการบังคับทางปกครอง ให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีอำนาจ</p> <p>(๑) มีหนังสือสอบถามสถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมที่ดิน กรมการขนส่งทางบก กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินที่มีทะเบียน เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง</p>	<p>๑. หน่วยงานของรัฐบางแห่ง เช่น กรมที่ดิน จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสืบหาทรัพย์สิน จึงควรกำหนดวงเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวไว้ในร่างมาตรานี้ เนื่องจากเป็นการให้บริการหน่วยงานของรัฐด้วยกัน</p> <p>๒. ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามร่างมาตรา ๖๓/๑๐ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่จะได้มีความผิดฐานขัดขวางเจ้าพนักงาน</p>	<p>๑. การกำหนดวงเงินค่าธรรมเนียมควรกำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะที่กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนั้นโดยตรง เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน จะเหมาะสมกว่า ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรให้จัดทำเป็นข้อสังเกตในชั้นการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีว่าในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่อสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ดังกล่าวควรได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม และเห็นควรมอบหมายให้กรมที่ดินพิจารณาดำเนินการแก้ไขกฎหมาย</p>

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
<p>(๒) ขอให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระวังการจดทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการ บังคับทางปกครอง</p> <p>สถาบันการเงินใดที่ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการ ดำเนินการตาม (๑) ให้ถือว่าไม่เป็นความผิดตาม กฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินและกฎหมายอื่น ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือคำขอ ของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับ ทางปกครองตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญา</p>		<p>ที่เกี่ยวข้องเพื่อยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่หน่วยงาน ของรัฐต่อไป</p> <p>๒. คณะกรรมการฯ เห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินในหน่วยงานของรัฐ บางประเภทอาจไม่ได้มีสถานะเป็นเจ้าของพนักงาน ตามบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ที่กำหนดไว้ใน ประมวลกฎหมายอาญาโดยตรง แต่เพื่อให้มีบทบัญญัติ รองรับให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินต้องได้รับโทษ ตามกฎหมาย จึงควรกำหนดเพิ่มความเป็นวรรคสามว่า “ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือคำขอของ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้นั้นมีความผิด ฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”</p>
<p>มาตรา ๖๓/๑๑ ในการสืบหาทรัพย์สิน ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าจ้อจร้องขอให้ สำนักงานอัยการสูงสุดหรือหน่วยงานอื่นดำเนินการ สืบหาทรัพย์สินแทนได้ โดยให้หน่วยงานดังกล่าว มีอำนาจตามมาตรา ๖๓/๑๐ ด้วย</p> <p>ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าไม่มี</p>	<p>๑. ควรกำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือ หน่วยงานอื่นที่ดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ใน บังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตามร่างมาตรา ๖๓/๑๑ สามารถใช้อำนาจตามร่างมาตรา ๖๓/๑๐ ในการสืบหาทรัพย์สินได้</p> <p>๒. การกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชำระ ตามมาตรการบังคับทางปกครองต้องมีมูลค่าตั้งแต่</p>	<p>๑. คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับข้อสังเกต ดังกล่าว และได้เพิ่มความในตอนที่ท้ายของวรรคหนึ่ง ดังนี้ “โดยให้หน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจตามมาตรา ๖๓/๑๐ ด้วย”</p> <p>๒. คณะกรรมการฯ เห็นว่าจำนวนเงินขั้นต่ำ สองล้านบาทเหมาะสมแล้ว เพราะหากกำหนดวงเงินไว้</p>

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
<p>เจ้าหน้าที่ในการดำเนินการสืบหาทรัพย์สินและหากจำนวนเงินที่ต้องชำระตามมาตราบังคับทางปกครองนั้นมีมูลค่าตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปหรือตามมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวงหน่วยงานของรัฐอาจมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สินแทนได้</p> <p>ให้เอกชนที่สืบพบทรัพย์สินได้รับค่าตอบแทนไม่เกินร้อยละสองครึ่งจากเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินที่สืบพบได้ ทั้งนี้ จำนวนเงินค่าตอบแทนสูงสุดต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อจำนวนเงินที่ต้องชำระตามคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น หรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน การกำหนดค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายค่าตอบแทนตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>สองล้านบาทขึ้นไป หน่วยงานของรัฐจึงสามารถมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สินแทนได้ เป็นวงเงินที่สูงเกินไป จึงควรลดจำนวนเงินเพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถมอบหมายให้เอกชนดำเนินการแทนได้</p>	<p>ต่ำกว่านั้น อาจจะไม่มีความสนใจเข้ารับดำเนินการสืบทรัพย์เพราะไม่คุ้มค่ากับต้นทุนของเอกชนที่เสียไป</p>
<p>มาตรา ๖๓/๑๓ การโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้มีส่วน</p>	<p>๑. ร่างมาตรา ๖๓/๘ วรรคสอง (๓) เดิม กำหนดให้คำสั่งทางปกครองที่ให้ชำระเงินเป็นที่สุดในกรณีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษายกฟ้องหรือเพิกถอนคำสั่งบางส่วน และคดีถึงที่สุดแล้ว แสดงให้</p>	<p>คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว และได้ปรับปรุงร่างมาตรา ๖๓/๑๓ ให้อำนาจศาลปกครองในการพิจารณาข้อโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการ</p>

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
<p>ได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด ให้เสนอต่อศาล ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น</p> <p>(๒) ศาลปกครอง สำหรับกรณีอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับ (๑)</p>	<p>เห็นว่าศาลที่จะมีคำสั่งหรือพิพากษายกฟ้องหรือเพิกถอนคำสั่งบางส่วนคือศาลปกครอง ซึ่งเมื่อศาลปกครองมีคำพิพากษาแล้ว กลับให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับคดีตามคำพิพากษาอันเป็นที่สุดของศาลปกครอง จึงไม่สอดคล้องกับระบบศาลคู่</p> <p>๒. การยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่เป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง อันเป็นการดำเนินกิจการทางปกครองที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองโดยตรง และศาลปกครองได้พิจารณาพิพากษาข้อโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลในเรื่องเหล่านี้มาโดยตลอดและไม่พบว่ามีปัญหาแต่อย่างใด</p>	<p>ขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด</p>
<p>มาตรา ๖๓/๑๕ ในกรณีที่มีการบังคับให้ชำระเงินและคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว หากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินประสงค์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับคดี ให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุด เพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีโดยระบุจำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทาง</p>	<p>๑. ควรกำหนดให้การออกหมายบังคับคดีและอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง เพราะศาลปกครองได้ดำเนินการบังคับคดีโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีอยู่แล้ว โดยการรับฟ้องคดีที่หน่วยงานของรัฐมีปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อให้ศาลพิจารณาพิพากษาและ</p>	<p>๑. คณะกรรมการฯ เห็นว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามร่างกฎหมายนี้ จะต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อน จึงได้กำหนดให้ศาลยุติธรรมและกรมบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากเป็นองค์กรและหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้โดยเฉพาะ อีกทั้งปัจจุบัน</p>

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
<p>ปกครองยังมีได้ชำระตามคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ไม่ว่าหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้บังคับทางปกครองหรือได้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระเงินหรือได้รับชำระเงินไม่ครบถ้วน</p> <p>เมื่อหน่วยงานของรัฐยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นว่าคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และให้ถือว่าผู้ที่ต้องชำระเงินเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา</p> <p>เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐติดต่อกรมบังคับคดี พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบว่าศาลได้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีแล้ว</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าศาลจังหวัด ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี หรือศาลแพ่งอื่นในกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี ที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือที่</p>	<p>ออกหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งให้ชำระเงิน เมื่อศาลปกครองออกหมายบังคับคดีแล้ว เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐก็สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของสำนักงานศาลปกครองดำเนินการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ถูกให้ใช้เงินได้ จึงเห็นว่าไม่มีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในกรณีนี้แต่อย่างใด</p> <p>๒. ควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐตามมาตรา นี้ หมายความว่ารวมถึงรัฐวิสาหกิจด้วย เพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถขอให้กรมบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้</p>	<p>กรมบังคับคดีมีสำนักงานสาขาทั่วราชอาณาจักร และมีเจ้าพนักงานบังคับคดีที่รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวโดยตรงและมีบุคลากรจำนวนมาก จึงเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมที่จะรับผิดชอบงานด้านการบังคับทางปกครองมากกว่า นอกจากนี้ หากกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้รับผิดชอบภารกิจนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาเรื่องจำนวนบุคลากรซึ่งไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ซึ่งจะต้องมีการขออัตราคำสั่งเพิ่มเติมจำนวนมากและต้องใช้เวลาในการสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินการดังกล่าว</p> <p>๒. คณะกรรมการฯ เห็นว่า การกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้กรมบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ ต้องคำนึงถึงความพร้อมของกรมบังคับคดี โดยในระยะเริ่มแรก ควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น เท่านั้น หากต่อไปกรมบังคับคดีมีความพร้อมมากขึ้นก็สามารถกำหนดหน่วยงานอื่นเพิ่มเติมในกฎกระทรวงได้</p>

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
<p>ทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองนั้นตั้งอยู่ในเขตศาล มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการบังคับคดี และเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี</p> <p>กรณีคำขอซึ่งอาจยื่นต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาล ไม่ว่าจะเป็เพราะภูมิลำเนาของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองก็ดี เพราะที่ตั้งของทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองก็ดี หรือเพราะมีผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหลายคนในมูลหนี้ที่เกี่ยวข้องกันก็ดี จะยื่นคำขอต่อศาลใดศาลหนึ่งเช่นว่านั้นก็ไ้</p> <p>หน่วยงานของรัฐตามมาตรา นี้ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>		
<p>มาตรา ๖๓/๑๖ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว แต่ผู้ต้องชำระเงินฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง และศาลปกครองได้รับคำฟ้องไว้พิจารณา</p>	<p>แม้ว่าคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว ตามมาตรา ๖๓/๘ แต่หากต่อมาผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองยื่นขอให้พิจารณาคดีใหม่ต่อศาลปกครอง ผลการพิจารณาของศาลปกครองอาจส่งผลกระทบต่อการบังคับคดีของศาลยุติธรรมได้</p>	<p>คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว จึงได้เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๖๓/๑๖ เพื่อกำหนดขั้นตอนในกรณีที่ผู้ต้องชำระเงินฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้พิจารณาคดีใหม่</p>

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ	ความคิดเห็น	คำชี้แจงและการนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
<p>ผู้ต้องชำระเงินอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจในการออกหมายบังคับคดีตามมาตรา ๖๓/๑๕ เพื่อขอให้สั่งงดการบังคับคดีไว้ก่อน หากศาลพิจารณาคำร้องแล้วมีคำสั่งให้งดการบังคับคดี ให้ส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนด รวมทั้งส่งคำบอกกล่าวงดการบังคับคดีให้หน่วยงานของรัฐและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า</p> <p>ถ้าหน่วยงานของรัฐยื่นคำร้องว่าอาจได้รับความเสียหายจากการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องชำระเงินวางเงินหรือหาประกันตามที่ศาลเห็นสมควรภายในระยะเวลาที่ศาลจะกำหนด เพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุเนื่องมาจากการบังคับคดีอันเกิดจากการยื่นคำร้องนั้น หรือกำหนดวิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองอย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าผู้ต้องชำระเงินไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลสั่งให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป</p>		

หน้าว่าง

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ.....สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.....

๑. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๑.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

(๑) หน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการบังคับทางปกครองหรือที่ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่บังคับทางปกครอง

(๒) ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๓) ศาล

(๔) กรมบังคับคดี

(๕) สำนักงานอัยการสูงสุด

(๖) ภาคเอกชนที่รับดำเนินการสืบหาทรัพย์สิน

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

-ไม่มี-

๑.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

ผู้ได้รับผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
(๑) หน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการบังคับทางปกครอง	การกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติในการบังคับทางปกครองอย่างชัดเจนและเปิดโอกาสให้หน่วยงานของรัฐยื่นคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีและแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อบังคับตามคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินที่เป็นที่สุดได้จะส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน	-ไม่มี-

(โปรดพลิก)

ผู้ได้รับผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
(๒) ภาคเอกชนที่รับ ดำเนินการสืบหา ทรัพย์สิน	เป็นการเปิดโอกาสให้กับภาคเอกชน ในการรับมอบอำนาจจากหน่วยงานของรัฐ ในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับ ของมาตรการบังคับทางปกครองโดยได้รับ ค่าตอบแทนไม่เกินร้อยละสองครึ่งจากเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินที่สืบพบได้	-ไม่มี-

ด้านสังคม

ผู้ได้รับผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
(๑) หน่วยงานของรัฐ ที่ต้องดำเนินการบังคับ ทางปกครอง	การกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติในการ บังคับทางปกครองอย่างชัดเจนจะส่งผลให้ หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการบังคับ ทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และในกรณีที่ หน่วยงานของรัฐใดไม่มีความเชี่ยวชาญ ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง สามารถร้องขอให้หน่วยงานอื่นที่มีความ เชี่ยวชาญสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับ ของมาตรการบังคับทางปกครอง และยื่น คำขอต่อศาลให้ออกหมายบังคับคดีและตั้ง เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินได้	-ไม่มี-
(๒) ประชาชนผู้อยู่ใน บังคับของมาตรการ บังคับทางปกครอง	การกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติในการ บังคับทางปกครองอย่างชัดเจนจะทำให้ การบังคับทางปกครองมีมาตรฐานและ เป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการ บังคับทางปกครอง นอกจากนี้ การ กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับ ระยะเวลาในการใช้มาตรการบังคับ ทางปกครองและเขตอำนาจศาลในการ พิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้ มาตรการบังคับทางปกครอง จะทำให้ ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการ บังคับทางปกครองสามารถใช้สิทธิได้แย้ง	-ไม่มี-

ผู้ได้รับผลกระทบ	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
	การใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อย่างถูกต้อง	
(๓) ศาล	การกำหนดเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาข้อโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้มีความชัดเจน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเขตอำนาจศาลขัดกันและทำให้ศาลปฏิบัติงานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น	-ไม่มี-
(๔) กรมบังคับคดี	กรมบังคับคดีมีภารกิจเพิ่มเติมในการดำเนินการบังคับทางปกครองให้กับหน่วยงานของรัฐตามที่หน่วยงานของรัฐร้องขอ	หากไม่มีการเพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการบังคับทางปกครองได้
(๕) สำนักงานอัยการสูงสุด	สำนักงานอัยการสูงสุดมีภารกิจเพิ่มเติมในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของ มาตรการบังคับทางปกครองตามคำขอของหน่วยงานของรัฐ	-ไม่มี-

๑.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

-ไม่มี-

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

-ไม่มี-

๑.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๑.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ประชาชนโดยเฉพาะผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้รับประโยชน์จากการบังคับทางปกครองที่มีมาตรฐานและเป็นธรรม นอกจากนี้ การกำหนดระยะเวลาในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองและวิธีการในการโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้มีความชัดเจน จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่จะสามารถใช้สิทธิทางศาลได้อย่างถูกต้อง

(โปรดพลิก)

๑.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

-

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใดและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด

-

๑.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับทางปกครอง ทำให้การดำเนินการดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน และในกรณีที่หน่วยงานของรัฐใดไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง สามารถร้องขอให้หน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการแทนได้ โดยขั้นตอนการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐอาจร้องขอให้สำนักงานอัยการสูงสุด หน่วยงานอื่นหรือเอกชน ดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้ ส่วนขั้นตอนการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน หน่วยงานของรัฐสามารถร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี และแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้มีผลในการลดงบประมาณแผ่นดินโดยตรง แต่เมื่อพิจารณาผลโดยอ้อมแล้ว การที่การบังคับทางปกครองมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถบังคับชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองได้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้รัฐมีรายได้จากการบังคับทางปกครองเพิ่มขึ้นอันเป็นผลดีต่องบประมาณแผ่นดิน

๑.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

การกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติในการบังคับทางปกครองอย่างชัดเจนจะทำให้การบังคับทางปกครองมีมาตรฐานและเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง นอกจากนี้การกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลาในการใช้มาตรการทางปกครองและเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จะทำให้ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองสามารถใช้สิทธิโต้แย้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อย่างถูกต้อง

๑.๕. ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี เพราะพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินการบังคับทางปกครองให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการแก้ไขความยุ่งยากและปัญหาอุปสรรคในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐ

๑.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและ การที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีการสร้างภาระหน้าที่และจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนแต่อย่างใด แต่มีการใช้งบประมาณในการเพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดีเพื่อรองรับ

ภารกิจในการบังคับทางปกครองแทนหน่วยงานของรัฐ ซึ่งในปัจจุบันปรากฏจากการรวบรวมข้อมูลจำนวนเงินที่หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ยังไม่สามารถบังคับได้ของกรมบัญชีกลางเฉพาะคำสั่งที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องชำระเงินในความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ยังไม่สามารถบังคับได้มีจำนวนมากกว่าสองแสนล้านบาท ดังนั้นหากกรมบัญชีกลางสามารถบังคับทางปกครองตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินแทนหน่วยงานของรัฐได้ หน่วยงานของรัฐจะได้รับชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองเป็นเงินจำนวนมาก งบประมาณที่ต้องใช้ในการเพิ่มบุคลากรของกรมบัญชีกลางจึงมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับเงินที่หน่วยงานของรัฐจะได้รับ

หน้าว่าง

การรับฟังความคิดเห็นในหลักการของร่างพระราชบัญญัติการบังคับทางปกครอง พ.ศ. ....
ระหว่างวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐*

The screenshot shows the official website of the Thai Administrative Act Drafting Office. The main heading is "สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา" (Office of the Council of State). The page is titled "แจ้งการรับฟังความคิดเห็นในหลักการของร่างพระราชบัญญัติการบังคับทางปกครอง พ.ศ. ...." (Notice of public consultation on the principle of the draft Administrative Enforcement Act B.E. 2560).

The notice states that the Council of State is conducting a public consultation on the principle of the draft Administrative Enforcement Act B.E. 2560, which aims to regulate administrative enforcement. The consultation period is from November 10, 2017, to November 30, 2017.

The notice is divided into two parts:

1. Information regarding the public consultation on the principle of the draft Administrative Enforcement Act B.E. 2560.
2. The period for public consultation on the principle of the draft Administrative Enforcement Act B.E. 2560, which is 20 days from the date of publication.

The website also features a sidebar with navigation links such as "องค์การ" (Organization), "งานพัฒนาระบบบริการ" (Service System Development Work), and "คู่มือ" (Manuals). The footer includes the Thai Administrative Act Drafting Office logo and contact information.

* ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีมติให้จัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 (การบังคับทางปกครอง) ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)
 ระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ถึงวันอังคาร ที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑

หน้าหลัก > ร่างกฎหมายที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น > ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๕ กันยายน ๖๑)

ร่างกฎหมายที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๕ กันยายน ๖๑)

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐ มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการศึกษาและออกร่างกฎหมายเพื่อกำหนดการบังคับทางปกครองขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยประสิทธิภาพ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวสอดคล้องแนวร่างกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตาม ๔ เมษายน ๒๕๖๐ จึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับทางปกครอง
๒. ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๑๕ วัน คือ ตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๕ กันยายน ๖๑)

เปิดศึกษาความประสงค์ร่างฯ

:: ร่างครั้งที่ 1 ::

ความคิดเห็นรายประเด็น
 ++ทุกประเด็น
 ++เฉพาะบางประเด็น

ความคิดเห็นรวมภาค
 ++ทุกภาค
 ++เฉพาะบางภาค

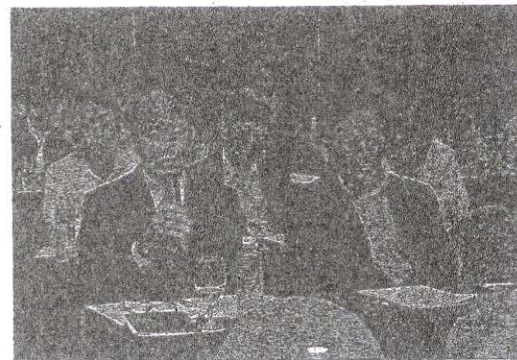
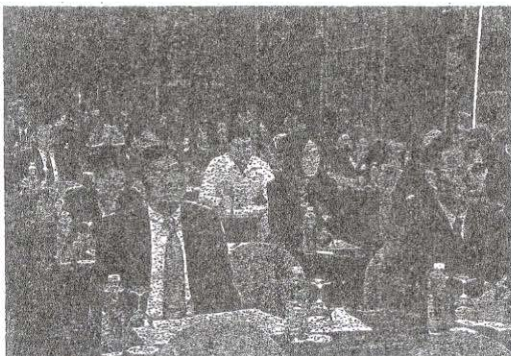
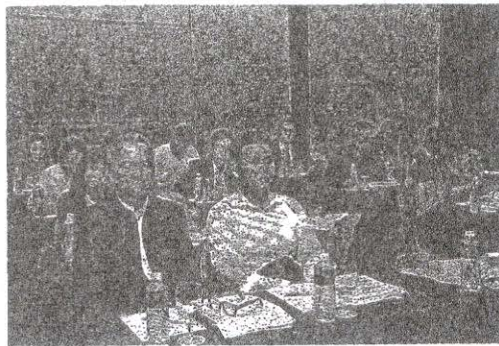
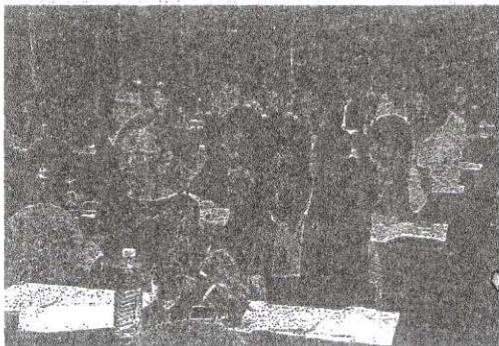
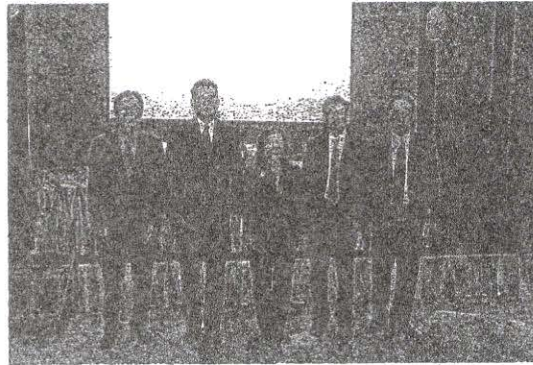
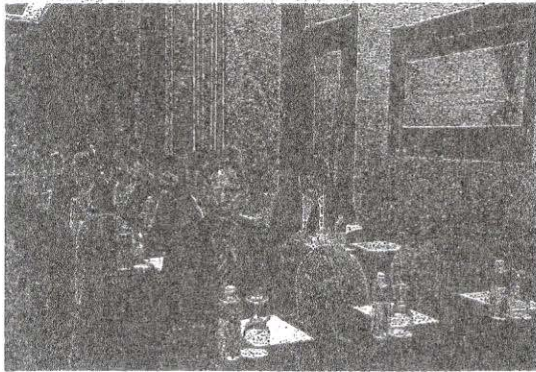
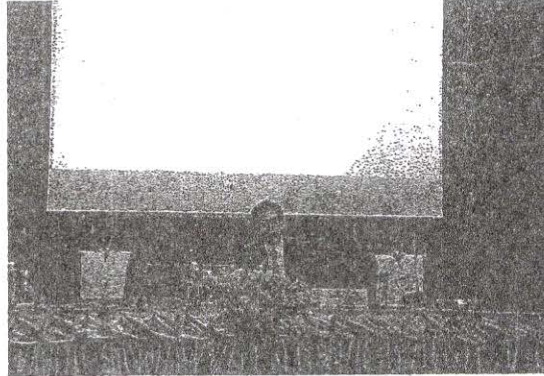
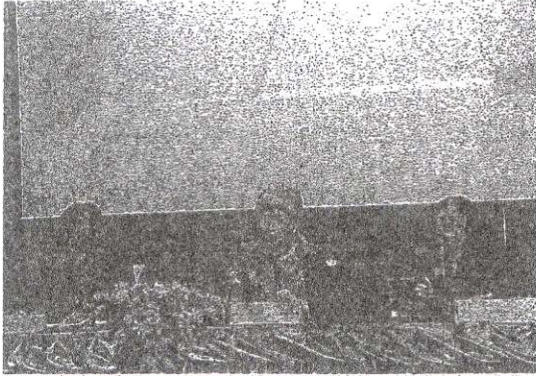
:: ร่างครั้งที่ 2 ::

ความคิดเห็นรายประเด็น
 ++ทุกประเด็น
 ++เฉพาะบางประเด็น

การเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

The screenshot shows the KRISDKA website interface. At the top, there is a navigation bar with the text 'สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา' and the URL 'www.krisdka.go.th/wps/portal/general'. The main header features the KRISDKA logo and the title 'สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา' with the subtitle 'มุ่งเน้น @วิจัยกฎหมายไทยให้ทันโลก'. Below the header, there are links for 'RO/RL', 'เสนอแนะฉบับ', 'คำถามที่พบบ่อย', 'WEB MAIL', and 'Site Map'. The left sidebar contains a menu with categories like 'องค์กร', 'งานพัฒนาระบบบริหาร', 'ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา', and 'ห้องสมุดกฎหมาย'. The main content area is titled 'ร่างกฎหมายที่น่าสนใจ' and lists several draft laws with brief descriptions and PDF links. On the right, there is a section for 'บทความทางกฎหมาย | แบ่งตามหัวข้อกฎหมาย' and a search bar with options for 'กฎหมายทุกประเภท' and 'By Update' / 'By Relevance'. The bottom of the page shows a Windows taskbar with 'start', 'Word 2010', 'Google Chrome', and 'Microsoft Office' icons.

การเสวนาทางวิชาการ เรื่อง “หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครอง”
เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑
ณ โรงแรมรอยัล ปริ๊นเซส หาดนางเลิ้ง กรุงเทพฯ

โครงการสัมมนาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และรับฟังความคิดเห็น
ในหัวข้อ “หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครอง”
เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(การบังคับทางปกครอง) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑
ณ โรงแรม รอยัล ซิตี กรุงเทพฯ

